

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy óra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy óra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Péntek, május 3.

Mai számunk főbb közleményei:

- Az elintézett Auffenberg ellen.
- Sikkasztással és váltóhamisítással vádolt igazgató
- Perfid támadások Magyarország affér.
- A nagyváradi szintársulat Aradon.
- Patikáros Ferkóné milliói.
- A himlős szökevény.
- A Dardanellák megnyitása.
- Tíz tagu család öngyilkossága.
- Halálos párbaj.
- A polgári házasság ellen izgató plébános.
- Az aviatikus szerelme.
- Tarkaságok.

**Tisza István
a többség hivatásáról.**

• Arad, május 2.

Átesett az Auffenberg-ügyön a magyar delegáció. Désy Zoltán megtette a hadügyminiszter ellen a bizalmatlansági indítványt, amelyet azonban visszavont és így a delegációnak nem volt módjában a fölött szavazni.

Kétségtelen, hogy ez volt az elintézésnek egyedül okos és lehető módja. Mert összegyűjteni és beszédbe foglalni azokat az érzéseket, amelyeket a hadügyminiszter a magyar lelkekből kiváltott: igen könnyű és a hatás tekintetében fölöttébb hálás is lett volna. Jelenetnek meg épen büszke és plasztikus lett volna, ha a delegáció, — talán legfőlebb a Justh-párti delegátusok kivételével — erélyes bizalmatlansági határozattal ráüt a hadügyminiszter kezére, amely a magyar politikába nyult belé.

Azonban ez a határozat kiszámíthatat-

lan következményeket vonhatott volna maga után. Részletezni ezeket a következményeket talán fölösleges. A megértéséhez elegendő annyi, hogy Auffenberg ez idő szerint a király hadügyminisztere s a többség delegátusai, ha a bizalmatlansági indítványt elfogadják, az uralkodóval szemben állanak frontot és, ami ennél nagyobb baj, a legnehezebben áthidalható ellentétet teremtenék a korona és a nemzet között. Amikor pedig még élénk emlékezetben van az az időszak, amelyet az ilyen, céltalanul földézett ellentét okozott, akkor azt nem hivatja vissza a múltból az a párt, amely ép a régi harmónia ujjíteremtésére vállalkozott és annak garanciáit hosszú időre meg is szerezte.

A többség hivatását e nehéz kérdésben a történeti jelentőségű mondások súlyával és szépségével fejtette ki a delegáció szerdai ülésén Tisza István gróf. Utalt a rezolúcióra, anélkül, hogy szavai a munkapárt jelentős párthatározatával ellentétbe kerültek volna. Szavai kifejezték azt, hogy a rezolúció, ha nem is tudott érvényesülni és célt érni, megmaradt jelentőségében a nemzet előtt, amely az abban hangsúlyozott elvi állásponthoz, jogfentartáshoz hű maradhat és hű is fog maradni. De a megváltozott politikai helyzetben, amidőn a felelős politikusoknak és a felelős parlamenti pártoknak egy új kormányelnök előtt kell a kibontakozás útját egyengetni, amikor egy lehetetlenné fajult parlamenti helyzetből kell a megváltást megszereznie, nem lehetett a meglevő nehézségeket, a legnehezebbet komplikálni azzal, hogy a delegáció a bizalmatlansági indítványt,

a szubjektív érzések hatása alatt, határozattá emeli.

Komoly és erőteljes tiltakozás volt Tisza beszédének második része az osztrák delegáció magyarelleses fölszólalásaival szemben. Nem először tapasztalt jelenség, hogy amíg Magyarországon a komoly elemek, sokszor a legnehezebb körülmények között, igyekeznek elhárítani mindent, ami a hatvanhetes alapnak árthatna és az Ausztriával való ellentéteket kihegyezné, — odaát a legnagyobb könnyelműséggel, szinte szenvedélylyel igyekeznek ezeket az ellentéteket egész a szakításig feszíteni. Ha pedig Magyarországon jut erőre az osztrák-ellenes hangulat, akkor a Lajtán túl panaszkodnak a „szövetséges” érzelmeinek hűtlensége miatt, akkor ott fedezik föl, hogy voltaképpen egymásra vagyunk utalva. Tisza nyomatékkal figyelmeztette az osztrák politika nagykoruit, hogy ez irány megfélemezéséről, vagy ellensúlyozásáról gondoskodjanak, — és nehéz baj lenne abból, ha Tisza István grófnak ez az óvása nem találna azok lelkiismeretéhez, a kiket illet.

Tisza István gróf beszéde a most folyó delegációs ülészak kimagasló eseményévé tette az Auffenberg-vitát. A magyar politikusok között, akik a helyzetet, annak eshetőségeit mérlegelni tudják és akik előtt elhatározásaikba a nemzet sorsa lebeg, — elvégezte hatását, a minek bizonyosságul Désy Zoltán indítványát visszavonta. Majd elválik, hogy milyen változást fog kelteni azon osztrák delegátusok között, a kikhez e beszéd második része szólott s a kiknek ép oly kötelességük, hogy az ellentéteket

Gyerekek.

Írta: Lia.

Egy terebélyes akácafa alatt ül Lili és Pannika, a két jó kis barátnő. Az egyiknek a kezében horgolás van, a másik egy mesekönyvből fénghangon olvas.

Lili (7 éves, ölébe veszi a horgolást): Igazán sajnálom szegény királykisasszonyt. Mily rossz is lehetett neki a hétfejú sárkány birodalmában. Mondd, te mit tettél volna a helyébe?

Pannika 9 éves (mosolyogva tekint fel): Hogy mit tettem volna a helyébe? Jaj de butus vagy te. Hát te hiszed azt, amit én előolvasok. Ez nem igazi dolog. Ez csak mese.

Lili (gondolkozva): Mese... mese... De a szegény királykisasszonyt mégis elrabolta a hétfejú sárkány. És elzárta őt egy sötét barlangba.

Pannika (dühösen): Hogy lehetsz ilyen buta Lili. Nem tudod mi a különbség, ha valami igaz és ha nem.

Lili (elpirulva): Dehogy nem.

Pannika (félreteresi a könyvet, elnyújtózkodik a földön): Tudod, hogy nekem már nem érdekes a mese... A te kedvedért olvastam most is.

Lili (határozottan): Akkor nincs eszed, ha nem érdekes neked a mese. Hát van annál valami szebb, amikor a varangyos békából hirtelen királyfi lesz.

Pannika (mosolyogva): Majd ha te is akkora leszel, mint én, téged sem fog érdekelni.

Lili: Hát mi tetszik neked? Mire mondd te, hogy szép?

Pannika: Te még nekem ilyen fiatal vagy... Mit tudod te, mi létezik e földön. (Titokzatosan): A multkor belepillantottam a testvérem könyvébe. Ugy hívják ezt, hogy: regény. Az egyik oldalon ez állott: És a grófkisasszony belegabalyodott a... Tovább nem tudtam olvasni, mert hirtelen a szobába lépett valaki. Attól a perctől fogva nem volt nyugodalmam. Nagyon tetszett nekem ez a szó. Amikor újból a kezembe kaparintottam a könyvet, kerestem, kerestem azt az oldalt, amelyiken ez állott, de sehogy sem leltem rá. Egész beteg lettem ennek. Ugyan mibe is gabalyodhatott a grófkisasszony? Aztán elkezdtem gondolkozni, talán nem is így olvastam. Hisz ennek semmi értelmi sincs — gondoltam. Bizonyára úgy állt ottan, hogy a kisasszonyra gabalyodott valami. De hát micsoda?

Lili (aggódalmasan): Igazán, micsoda.

Pannika: Várj csak. Nagyon érdekes. Most jön csak igazán érdekes. Képzeld tegnap, hogy a zongora mellett ülök, hirtelen valami nesz üti meg a fületem. A szomszéd szobában a mama nagyon szigorú hangon dorgálta valamiért a testvéremet. Uccu neki, kaptam magam, az ajtóhoz szaladtam és kulcslyukon benéztem. A testvérem sirt, a mama mérgesen ránézett és közbe azt mondta: Hát egészen belegabalyodtál? Ugy éreztem, hogy tüt szurtak keresztül rajtam e szó hallatára. No — gondoltam — most mindjárt tisztában leszek, mit jelent ez. A testvérem dacosan nézett a mamára és tovább sirt. Aztán még dacosabban

nézett és azt mondta a mamámnak, hogy: igen belegabalyodtam... Akkor azután jött egy pofon, mire a testvérem még jobban sirt és azt kiabálta, hogy ő ezt nem tűri, hogy ő öngyilkos lesz.

Lili (közbeszól): Mi az, hogy öngyilkos?

Pannika: Hát nem tudod? Igazán nem tudod?

Lili: Hallottam már, de nem tudom, hogy micsoda.

Pannika: Ha valaki például a Dunába ugrik, vagy a vonat elé veti magát, vagy mérget iszik. Ez azt jelenti: hogy öngyilkos. Most már érted? Én is csak az újságból tudom. Mindig lehet olvasni ilyeneket. A multkor tudod, mit olvastam az újságban? Gyere ide közelébb: meg-sugom.

Lili (kiváncsian bujik kis barátnőjéhez): Mit olvastál?

Pannika: Hát azt olvastam, hogy egy asszony gyerekágyban meghalt. Nem úgy kell ám ezt gondolni, hogy a gyerekének az ágyában halt meg.

Lili: Hát?

Pannika: Kiváncsi vagy ugy-e? Én is úgy gondoltam először, hogy a gyerekének az ágyában halt meg. De aztán gondolkozni kezdtem, hogy hát egy mama nem fér egy kis gyerekágyba. Hiszen jóformán már én sem férek el benne. Addig nem nyugodtam, míg meg nem tudtam, hogy hát akkor mi lehet ez? Megkérdeztem a cselédinktől: Zsuzsától. Te, ez a Zsuzsi olyan jó hozzám. És ha tudnád, hogy mit monddt.

Lili: Mit?

elvadulni, kiszélesedni ne hagyják, mint a magyar felelős politikusoknak, akik ezt a kötelességet férfiasan és öntudatosan, teljesítették is.

Az elintézt Auffenberg affér.

Tisza István gróf beszéde a delegációban.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, május 2.

A magyar és osztrák delegáció plénuma tegnapi és mai ülésén tárgyalta a közösügyes indemnitásra vonatkozó javaslatot. Mind a két delegációban igen széles alapú vita indult meg a közös előterjesztésről.

Az osztrák delegáció vitájába a délszlávok újra belevették a horvát kérdést s heves támadást intéztek Magyarország ellen. A magyar delegációt — Désy Zoltánnak a hadügyminiszter ellen benyújtott rosszaló indítványa kapcsán — elsősorban az *Auffenberg-ügy foglalkoztatta*. A munkapárt Auffenberg tegnapi nyilatkozatával elintézettnak látta a dolgot. Tisza István pedig azzal érvelt Désy indítványa ellen, hogy elfogadása most több kárral, mint haszonnal járna s majd ha szüksége mutatkoznék, a delegáció rendszer ülésszakában szóba lehet hozni az ügyet.

Egy másik nevezetes mozzanata volt a magyar delegáció plenáris tárgyalásának, hogy *Pejačević* Tivadar gróf a horvátok nevében utasította vissza az osztrák delegációnak a horvát kérdésbe való beavatkozását.

Részletes tudósításunk a kétnapos tárgyalásról a következő:

Az ülésen valamennyi közös miniszter jelen volt. *Zichy* Ágost gróf elnökölt. A magyar kormány tagjai közül *Lukács* László miniszterelnök, *Hazai* és *Teleszky* miniszterek jelentek meg.

Papp Géza előadó indította meg a négyes albizottság jelentésének tárgyalását. Beszéde bevezető részében bókolt a külügyminiszternek, akinek expozejában garanciáját látja a békés irányzatnak. A bosnyák költségvetésről szólva hangsúlyozza, hogy a delegáció fokozott figyelemmel fogja kísérni a kvóta arányában való részesedést. Ily értelemben határozati javaslatot terjeszt be.

Pannika: Azt mondta, hogy a gyerekágy az csak olyan elnevezés, amit egészen másképp kell érteni. Szórol-szóra ezeket mondta a Zsuzsi: A gyereket nem ám a gölya hozza. A gyereket meg kell szülni. És amikor az asszony gyereket szül: akkor úgy mondják, hogy gyerekágyban fekszik. Most már érted?

Lili: Nem.

Pannika: Mit nem értesz te kis buta?

Lili: Azt nem értem, hogy hát akkor engem miért nem szült a mamám. Ő mindig azt mondja, hogy engem a gölya hozott neki. És tudd meg, hogy az én mamám nem hazudik...

Pannika: Pedig hazudik. Tudd meg, hogy hazudik. A Zsuzsi azt mondta, hogy minden mama hazudik. Csak ő nem hazudik.

Lili: Nem igaz. A Zsuzsi hazudós. És aztán tudd meg, hogy a papám sem hazudik.

Pannika: Hagy csak te a Zsuzsit. Ő mindent tud. Ő neki jó esze van. A mama is mindig mondja, hogy nincs olyan dolog, amiről Zsuzsi ne tudna.

Lili: Talán ezt az egyet épen még sem tudja.

Pannika: Kérlek Lili, ne légy ilyen rossz. Te mindent jobban akarsz tudni, mint én.

Lili: (sértődötten hajtja le fejét)

Pannika: Mintha látnám, hogy mindjárt sirni fogsz. Ezt érted... Olyan kiállhatatlan vagy néha...

Lili: (egészen lehajtja fejét és máris sírásra áll a szája.)

Pannika: (Helyre akarja hozni a sértést, enyelegve közeledik kis barátjához): Igaz!

Támadás Auffenberg ellen.

A négyes albizottság jelentésének bírálatával *Désy* Zoltán gyorsan végzett s rátért arra, amit szorongva lestek, Auffenberg ellen bejelentett támadására. A hadügyminiszter — ugymond — teljes őszinteséggel jelentette ki, hogy amit ő tett, azt helyesnek tartja ma is és érte a felelősséget vállalja s kijelenti, hogy eljárásának tisztán katonai jellegű indokai voltak. Ezzel szemben Désy konstatálja, hogy Auffenberg *politikai ténnyé lépett*, amelyet számára tilt a törvény.

— Hogy miért hiúsult meg az egyezés, miért nem lett a véderőjavaslat törvény? Tovább megyek, miért van kilátás arra, hogy ha ezen az uton megállás nem történik, a 67-es alap törhetlen hivatát a mi táborunkban fogjuk üdvözölni: erre vonatkozólag engedje meg a t. országos bizottság, átadom a szót, sokkal hivatottabb tanúnak, átadom a szót a jelenlegi magyar parlamenti többség szellemi vezérének, Tisza István grófnak. Tisza István gróf i. é. március 3-án a munkapárt értekezletén a következőket mondotta (olvassa): „S ekkor a cél küszöbén, amikor igazán azt hitte pártkülönbség nélkül a parlamentben mindenki, hogy ennek a hosszú küzdelemnek a véderőreform keresztülvitelével fog a legközelebbi időben vége lenni, akkor bekövetkezett az a váratlan fordulat, akkor következett be az, hogy olyan közös és osztrák hivatalos faktoroknak, kiknek egyfelől ebben az egész akcióban szolidaritásnak kellett volna lenniök a magyar kormányval, de akiknek másfelől a kérdésnek ilyen szoros magyar közjogi vonatkozásai nem is lehetett volna ingerenciájuk, sikerült kételyeket, aggodalmakat támasztaniok, sikerült a döntő pillanatban a győzelem küszöbén fölborítani a szituációt azáltal, hogy őket vertek a dinasztia és a nemzet közé.”

Beszéde végén a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

„Mondja ki a t. országos bizottság, hogy a hadügyminiszternek azon eljárását, amelylyel egyfelől törvényeink értelmében tisztán magyar közjogi kérdésbe beavatkozott s másfelől, a magyar kormányval szemben fennálló köteles szolidaritást megsértette — *helyteleníti.*”

Issekutz Győző vállalta elsőnek, hogy szembe szálljon Désyvel. Azt igyekezett bizonyítani, hogy nagy félreértés forgott fenn a multban és a közös hadügyminiszter tegnapi nyilatkozatának célja épen ezen félreértés elhárítása volt. *Batthyány* Tivadar gróf felszólalása után

Tisza István gróf szólott.

Az előttem felszólalt t. tagtársam előadására csak egy pár igen rövid megjegyzést teszek. Mindenekelőtt szíves figyelmébe kívánom ajánlani és

Egész meglepedeztünk arról, amiről előbb beszéltünk. Azt mondtam, hogy a testvérem azt mondta, hogy ő öngyilkos lesz. De kérlek Lili, talán csak nem sirsz komolyan. Ugyan talán csak nem sirsz igazán. Ugy-e, hogy csak tréfából sirsz, csak meg akarsz engem ijeszteni.

Lili (hirtelen felemeli fejét és nevet): Hát persze... És aztán a testvéred igazán öngyilkos lett?

Pannika: Dehogy. Azt hiszed, hogy merne. Hiszen fél a víztől, fél a vonattól. Neki csak a szája jár.

Lili: Hát akkor mit tett?

Pannika: Nem tett semmit, csak egyre azt kiabálta még három nap után is, hogy igenis belegabalyodtam.

Lili: És még mindig nem tudod, mi az, hogy belegabalyodtam?

Pannika (felcsillanó szemmel): Dehogy nem. Az azt jelenti, hogy szerelem. Ezt is a Zsuzsi mondta. Azt mondta, hogy a szerelem miatt az ember sokra képes. Hogy a szerelem...

Pannika nem fejezhette be szavát. Zsuzsi jelent meg e pillanatban előttünk. Kisírt szemmel leguggolt a kis leány mellé, hatalmas két tenyere közé vette a kis leány arcát és fülsiketítő sírással rikácsolta: Itt hagyom magat drágalatosom... El kell mennem. Itt hagyom magat gyöngyvirágom.

Pannika: Miért?

Zsuzsi: Nem tűrnek tovább a házuknál... Gyerekem lesz.

Lili (csodálkozó hangon sugja Panninak): Hát ezt honnan tudja előre Zsuzsi?

Pannika (tenhangon, diadalmasan): Ugy-e mondtam neked, hogy Zsuzsi mindent tud. Most már hihetsz nekem...

arra akarom öt kérni, hogy óvakodjék bizonyos illuzióktól, óvakodjék attól a hittől, mint hogyha a magyar termelésnek, a magyar iparnak a közös hadsereg szükségleteiben való megfelelő részvételére az ő általa a képviselőházban benyújtott és a miniszterelnök ur által elfogadott határozati javaslatnak lenne a következménye. Hiszen ez a kérdés, a mint mindnyájan tudjuk, nagyon régi, ezt a kérdést kötelességszerűen iparkodott a teljes megoldáshoz egy-egy lépéssel előbbre vinni minden magyar kormány, mely vele foglalkozott. (Ugy van!) s jóformán teljesen betöltözte azt már a megelőző kormány, úgy, hogy nem marad más hátra, mint az, hogy pártkülönbség nélkül — a minthogy e tekintetben nem lehet közöttünk véleménykülönbség — mindnyájan igyekezzünk ezeket a megállapodásokat az életben teljes mértékben keresztülvinni és érvényre juttatni. (Ugy van! Ugy van! Élénk helyeslés.) T. tagtársam tehát nyílt ajtókat tört be határozati javaslatával.

Ezután áttért a rezolúció kérdésére, melyről azt mondotta, hogy minden kételyt kizáró módon teljesen tisztába van hozva a nemzet közvéleménye előtt és kijelenti, hogy ennek a kérdésnek semminemű további taglalása sem szükséges, sem célszerű. (Helyeslés.) Más kérdés, melyet Désy Zoltán a maga beszédében napirendre hozott: *időszereinek látja-e a delegáció azt, hogy rosszalási indítványt fogadjon el a hadügyminiszter irra szemben.*

Az én t. barátom hivatkozik beszédében azokra, amiket e kérdésben március havában a pártkörben elmondottam. Természetesen legkevésbé sincs jogom, sem okom t. barátomnak azt a jogát és szabadságát kétségbevonni, vagy érinteni akarni, hogy nyilatkozatomra hivatkozzék. Megjegyzem azonban, hogy ily kérdések tárgyalásánál, azt hiszem, mindnyájunk előtt, minden komoly ember előtt kizárólag csak az lehet irányadó, vajjon használunk-e, vagy ártunk-e a közérdeknek. (Ugy van! Ugy van!) és bizonyos konzekvenciák levonásával. (Helyeslés.) Én ebben a meggyőződésben vagyok, hogy a mai pillanatban, a megváltozott politikai helyzetben nem használ-nánk, hanem ártanánk a közérdeknek a kérdés további taglalásával és a t. barátom által beterjesztett határozati javaslat elfogadásával. Épen azért nem is vagyok abban a helyzetben, hogy a határozati javaslatához hozzájárulhassak és kijelentem, hogy a kérdés taglalásába most nem bocsátkozom. Hiszem, remélem, hogy talán nem is lesz szükséges ezzel a jövőben foglalkozni. Ha e reményemben csalódnék, ha ennek szüksége fölmerülne, ott lesz a delegáció rendszer ülésszaka, akkor foglalkozhatunk vele. (Helyeslés.) Most azonban a kérdés további feszegetését időszereinek nem tartanám és azzal a kéréssel fordulok t. barátomhoz, ne bocsássa szavazás alá határozati javaslatát, ne tegye azt ki a leszavaztatásnak, a mi némi tekintetben tért nyitna annak, hogy ferdevilágításba helyezné a delegáció állásfoglalását. (Helyeslés és tetszés.)

Ezek után t. országos bizottság, még csak egy kérdésre nézve óhajtok egy pár szót mondani. Sajnálatomra kénytelen vagyok lehető röviden foglalkozni az osztrák delegáció tegnapi ülésén történetekkel, mivel ott már nemcsak egyes delegátus urak, hanem a delegációnak elnöke részéről is történtek oly kijelentések, amelyeket megjegyzés nélkül hagyni nem lehet. (Élénk helyeslés.)

Engem ezen kijelentések őszinte sajnálattal töltöttek el, mert azokban oly intenciók és oly felfogások megnyilatkozását látom, amelyek engem, mint a közjogi alap és a közjogi alapon felépült közösség őszinte hívét határozottan szomorúsággal töltöttek el. Azonban nem tartanám indokoltnak és szükségesnek, hogy ezeket az elszomorító jelenségeket, mint valami nagy veszedelmet kezeljük, mert az osztrák delegáció, ha tovább menne azon az uton, amelyen megindult, csak önmagát hozná igen kétes, igen kellemetlen és — bocsánat a kifejezésért — igen nevetséges helyzetbe, mert vagy továbbra is érintkezésben maradnak a magyar delegációval és velünk együtt elintézik a reánk utalt közös ügyeket és akkor semmi nem történt, mint az, hogy véleményét nyilvánítottak oly kérdésben, amelyben tulajdonképpen az ő véleményükre senki sem volt kíváncsi (Derültség) és azután véleményüket maguk fosztották meg a komolyság jellegétől azzal, hogy abból semmi gyakorlati konzekvenciát levonni nem tudtak (Ugy van!) vagy — ha az alternatíva másik oldalát választanák s vélemény-

nyilvánításuk alapján megszakítanak az érintkezést velünk, vagyis kétségbevonják jogosultságunkat a közös ügyek intézésére, akkor beáll a magyar államnak az a kötelezettsége, hogy saját törvényhozása ügykörében, saját felelős kormánya útján, teljesítse a pragmatika szankcióiban elvált kötelezettségeket. (Élénk helyeslés.) Én tehát azt hiszem, hogy az osztrák delegációban fölmerült ezen irányzatnak semmi más hatálya nem lehet, ha egyáltalában van hatálya, mint a közösség meglazítása (Ugy van!), mint a 67-iki kiegyezési műnek aláaknázása. (Igaz! Ugy van!) Épen ezért nagyon kérem azon tényezőket Ausztriában, — mert talán vannak még ilyenek, — akik komolyan ragaszkodnak a közösséghez és a közjogi alaphoz, hogy maguk saját hatáskörükben igyekezzenek meggátolni és az érvényesüléstől elzárni az ily meg gondolatlan áramlatokat. (Élénk helyeslés.)

Ennek hangsúlyozása után elfogadom az előadó ur határozati javaslatát. (Élénk helyeslés.)

Holló Lajos egyetért Tiszának az osztrák delegációra vonatkozó fejtegetéseivel. A külügyi expozéval foglalkozva, a balkáni összeköttetések ápolását sürgeti.

Pejacsevich Tivadar gróf a horvát képviselők nevében az osztrák delegációban elhangzottakkal szemben megállapítja, hogy a törvény szerint a horvát képviselők mandátuma nem szűnt meg. A horvátok nem szorulnak az osztrák delegáció gyám-ságára; a maguk jogait megvédik az illetékes helyen: a magyar országgyűlésen.

Miklós Ödön részletesen foglalkozik a külügyi expozéval s a Dardanella-kérdés sürgős megoldását kívánja.

Elnök ezután a tárgyalás folytatását mára halasztotta.

Désy visszavonta indítványát.

A mai teljes ülés.

A magyar delegáció plénuma ma délelőtt tíz órakor folytatta tárgyalását a közösügyes indemnitás dolgában.

Apponyi Albert gróf volt az első felszólaló, aki a delegáció költségmegállapítási hatáskörére vonatkozó részletes fejtegetések után a közös miniszterek nyilatkozatait bírálta. A közös pénzügyminiszter, aki iskolázott parlamentári férfi, akinek nyilatkozatai e miatt szigorúan bírálandók el. Annak adta jelét, hogy parlamenti iskolázottsága egészen osztrák parlamenti iskolázottság, amelyből közös miniszteri minőségében sem tudott kivetkőzni. A közös hadügyminiszter a rezolúció körül való eljárásban messze túllépte a maga alkotmányos hatáskörét s tegnapi nyilatkozata egyáltalán nem alkalmas, hogy a delegációt jobb véleményre bírja maga iránt. Jelentse ki a hadügyminiszter a delegáció előtt, hogy nem foglalt állást a magyar országgyűlés által tervezett interpretációval szemben. Ha Tisza azt mondja, hogy Désy rosszaló indítványának leszavazása helytelen szinten tünteti föl a magyar delegációt, akkor ő is kéri Désyt, vonja vissza indítványát. Az osztrák delegációnak a horvát kérdésbe avatkozása ellen elhangzott kritikákhoz teljes mértékben csatlakozik. Azzal fejezte be felszólalását, hogy szedjük össze egész erőnket alkotmányosságunk épségbentartása érdekében. (Általános helyeslés.)

Rosenberg Gyula a közös pénzügyminiszter fejtegetéseire reflektálva, hangoztatja, hogy Bosznia érdekeit sehol nem méltányolják annyira, mint Magyarországon, de csak az igazi bosnyák érdekeket, s nem a Boszniába telepedett osztrák érdekeket.

Bakonyi Samu föl hívja a figyelmet a Boszniában megindult magyarellenes agitációra. A katonai kérdésben föltétlenül a provizorium mellett van, de a véderőreform szociális könnyítéseit az ideiglenes rendezés számára is követeli.

Nagy Ferenc az indemnítást a magyar kormány iránt való bizalomból megszavazza.

Lukács László miniszterelnök utal arra, hogy a többség részéről az ellenzéki kritikákra adott válaszok jórésztben elvégezték már az ő föladatát is. A hadügyi provizoriummal és a horvát kérdéssel nem akar foglalkozni, mert e kérdések a magyar országgyűlés hatáskörébe tartoznak, de nem tulajdonít tulságos jelentőséget ezeknek a kérdéseknek, amelyek csak arra alkalmasak, hogy a két állam közt a jóviszonyt megzavarják.

A miniszterelnök után Mezőssy Béla szólalt fel, majd Bakonyi Samu, mire Désy Zoltán az indítványát visszavonta.

Beszéltek még Wickenburg Márk, Thallóczy Lajos pénzügyminiszteri osztályfőnök, Berchtold közös külügyminiszter és Gunsel altábornagy.

Az országos bizottság ezután úgy általánoságban, mint részleteiben változatlanul elfogadta a hat havi provizoriumról szóló határozatot. Ezzel az ülés véget ért.

Perfid támadások Magyarországgal ellen.

— Királyi biztost követelnek az osztrák delegátusok. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Bécs, május 2.

Hetek óta kürtölték szét a világba Magyarország minden rendű szláv ellenségei, hogy az osztrák delegációban leszedik rólunk még a szentelt vizet is. Szerdán megtörtént a nagy reklámmal hirdetett támadás. Egy Cingria nevű horvát szedte teli a száját magyarellenes rágalomokkal és ontotta fanatikus gyűlöletének tajtékát a magyarokra. Cingria ur elsősorban kétségbevonta a magyar delegáció törvényességét. Csonka ez a delegáció a megháborodott krovót szerint, mert Horvátországban fel van függesztve az alkotmány és tiltakozott a delegáció minden határozata ellen. Arról persze szándékosan megfeledkezett, hogy a régi zágrábi tartománygyűlés delegátusai ma is ott ülnek a magyar képviselőházban. Cingria a délszláv állameszme nagy ágyuit vonultatta föl és sorra elpuffogtatta a jólismert fenyegetéseket. Megkoronázta ezt a perfid, vakmerő szószátyárkodást a német Gugenberg, aki illúzióknak mondta az önálló magyar államot.

A perfid támadásoknak ezt a sorozatát olyan politikusok folytatták, mint Schwarzenberg herceg és Kramare a csehek vezére, akik a magyar alkotmány felfüggesztését és királyi biztos kiküldését követelték. És sem az osztrák kormány, sem a közös miniszterek nem találtak védő szót Magyarországról részére. Ezeket a szemérmertlenségig kellemetlenkedő osztrákokat csak a magyar ököl keménysége ébresztheti föl narkotikus birodalmi álmukból.

Tudósítónk ezt jelenti a nevezetes ülésről:

Dobernig elnök szerdán délelőtt feltizenegykor nyitotta meg az osztrák delegációt. Az előadó után Cingria dr. horvát képviselő a magyarországi horvátok helyzetéről beszélt. Azzal kezdte, hogy a delegációk nem ülhetnek össze törvényes szerint, mert ez a magyaroknak nem tetszik.

— A horvát alkotmányosság — folytatta a kötyagos délszláv — megszünteti a közös ügyek kezelésének lehetőségét. Senki sem állíthatja komolyan, hogy diktatura alatt a képviselők megtarthatják mandátumaikat. Horvátország e szerint a delegációban nincs képviselve és nem is lehet mindaddig, míg ott diktatura uralodik. A magyar delegáció összetétele tehát nem jogérvényes, nem hozhat jogerős határozatokat és az osztrák delegációnak ily csonka magyar delegációval nem szabad tárgyalásokba hozzátkozni. Tiltakozik a delegáció egybehívása, ülése és határozatai ellen. A horvát nép joggal kérdezheti majd, ha új pénz- és véráldozatokat kívánnak tőle, vajon tényleg szüksége van-e ilyen erős Dreadnought-flottára és új ezredekre, hogy a horvátországi hóhérok zavartalanul működhessenek. A harc, amelyet Horvátország 15 év óta folytat, törvényen alapuló jogáért történik, valamint ama szüntelen durva támadások és jogsértések ellen, amelyeket a magyar oligarchia követ. Ez az oligarchia, amely az innenső államfél gyöngeségénél fogva és más tényezők támogatása által mind erősebbé válik, a maga elbizakodottságában sem határokat, sem korlátokat nem ismer s fokozódó dühvel fordul Horvátország ellen, amely kétségkívül az egyetlen ország, mely a magyar elbizakodottsággal dacolni tudott. A horvát és a szerb nép mindig hű volt

a dinasztiahoz és a birodalomhoz, mert az volt a hite és reménye, hogy ebben a birodalomban van számára hely a nap alatt. Ez a hit azonban inogni kezd. A horvát kérdést meg kell oldani, mert az állam érdeke követeli, mert egy egységes népakarat megváltásáért kiált.

Gugenberg delegátus külpolitikai helyzetéről, különösen Olaszország magatartásáról beszélt. A monarchia gazdasági törekvéseit erős hadsereg érvényesítheti csupán. Magyarországon mértékadó helyen a perszonal unióra törekszenek s ebből veszedelmek származnak Ausztriára. Hiu illúzió, ha a magyarok azt hiszik, hogy önálló államot létesíthetnek. Ausztriának ezért joga és kötelessége, hogy törődjön a magyarországi eseményekkel.

Néhány felszólalás után a tanácskozást másnapra halasztották.

Az osztrák delegáció mai teljes ülésén Maszarik delegátus mondott rendkívül hosszú beszédet, melyben csaknem kizáróan a horvát helyzettel foglalkozott s támadta a magyar kormányt és a magyar delegációt.

Délután folytatták a vakmerő támadásokat Magyarország ellen és pedig nem is közepes politikusok, hanem Schwarzenberg herceg, aki hosszabb beszédben támadta Magyarországot. Beszédében hangoztatta, hogy a magyar kormány a horvát kérdésben taustított magatartásával, különösen azonban horvátországi intézkedései által súlyos precedenst teremtett, amely a legkomolyabb következményekkel járhat. Ez ugyanis legveszélyesebb precedenst képezi Magyarországra nézve, amennyiben tagadhatatlan, hogy hasonlóképpen lehet majd eljárni Magyarországgal szemben is. A királyi biztos küldését és az alkotmány felfüggesztését Magyarországon is ugyanazon az alapon lehetséges lesz behozni, amint ez Horvátországban történt.

Még tovább ment Kramarz delegátus, aki beszédében egyenesen követelte azt, hogy Magyarországra küldjenek királyi biztost és az alkotmányt függeszték fel. Sem az osztrák kormány tagjai, sem a közös miniszterek, sem pedig a delegáció elnöke nem tartották szükségesnek, hogy ezeket a szónokokat Magyarország elleni támadásukban korlátozzák, ami kinos visszatetszést keltett a magyar delegáció tagjai között.

TANÜGY.

(—) Az aradi állami főreáliskola igazgatósága ez uton értesíti az érdekelt tanulókat s azoknak szüleit, hogy a himlőjárvány miatt szünetelő előadások e hó 6-án, hétfőn újból megkezdődnek. Ugyanezen a napon a tandíjnak már e hó 1-én esedékes negyedik részletét is okvetlenül be kell fizetni. A VIII. osztály vizsgálatai május 8-án kezdődnek a hittanvizsgálatokkal. A többi tárgyak vizsgálatainak rendje a következő: Május 9-én magyar, történelem, latin, d. u. : torna. Május 11-én német, francia, bölcsészettan. Május 13-án mennyiségtan, természettan, ábrázoló mértan. A VIII. osztálybeli magántanulók vizsgálatainak írásbeli része május 11-én szombaton, szóbeli része pedig május 13-án, hétfőn fog megtartatni.

(—) Ahol nincs állami iskola. Az iskolánélküli arad megyei községek közül több helyen mozgalom indult meg, hogy a szegény, iskolafenntartásra képtelen községek számára állami iskolát kérjenek. Monorostia, Gros, Baja, Lupesti és Temesesti községek május közepén küldöttséggel kérik a kultuszminisztertől az állami iskola létesítését. Marosborsa, Odvos, Kapuca, Dumbrava és Gyulica községek pedig a meglévő állami iskolába új tanerőt kérnek: az állami tanító mellé tanító kinevezését is.

(—) A battonyai áll. elemi isk. tanítótestülete elhatározta, hogy az A. T. O. E.-be belép s a jelenlegi elnökség programja mellett rendületlenül kitart.

Sikkasztással

és váltóhamisítással vádolt igazgató.

(Mihalik Béla az aradi törvényszék előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Az aradi kir. törvényszék két nap óta tárgyalja Bittó József elnöklete alatt Mihalik Bélának, az Aradi és Vidéki Iparosok Bőripari Rakárszövetkezte volt vezetőjének bűnyűjét. Mihalik előbb könyvelője, majd igazgatója volt a szövetkezetnek, amely már igazgatása előtt is anyagi zavarokkal küzdött, kisebb válságba jutott, fizetésképtelen lett, végül a felszámolás folyamata alatt csődöt is nyitottak ellene.

A szövetkezet igazgatói mintegy másfél év előtt feljelentést adtak be Mihalik ellen, amelyben a vádpontok egész légiójával, sikkasztással és okirathamisítással vádolták. A feljelentés szerint körülbelül 10,000 koronára rug az az összeg, amellyel Mihalik a szövetkezetet megkárosította, úgy, hogy a felek által átadott pénzeket nem vételezte be, fiktív kiadásokat könyvelt, váltók hosszabbítására neki átadott összegeket magának tartotta meg s végül több váltóra, amelyet a szövetkezet számára prolongált, az igazgatók nevét ráhamisította.

Tegnap először a vádlottat hallgatta ki a törvényszék. Mihalik tagadta a terhére rótt bűncselekményeket, tagadta, hogy a szövetkezetet csak egy esetben is megkárosította volna. Hivatkozott arra, hogy a pénztáros nem ő, hanem Sándor Balázs volt s így neki alkalmat sem lehetett visszaélések elkövetésére. A szövetkezet anyagi romlása őt és atyját érintették a legsúlyosabban, mert jelentékeny kötelezettséget vállaltak a szövetkezetért s így nagy összeget veszítettek. Sőt még most a legutóbbi időben is előfordult, hogy a felszámoló szövetkezet váltóit egyes cégek csak az ő zsirójára hosszabbították meg.

A kihallgatott tanuk, Várhol László, Tausz József, id. és ifj. Radocsányi János, Karczag József, a szövetkezet volt igazgatói, Táfvrov József volt üzletvezető, Sándor Balázs pénztáros és Olár Jusztin volt felügyelőbizottsági tag terhelően vallottak ugyan Mihalik ellen, de adataikat nagyrészt nem tudták bizonyítani s a vádlott azt állítja, hogy a tanukat animozitás vezeti vele szemben.

Ma délelőtt és délután Faragó Rezső, az Aradi Általános Takarékpénztár igazgatója és Kepes Ármán kereskedelmi iskolai tanár könyvszakértők terjesztették elő részletes szakvéleményüket. E szerint a szövetkezet könyvvezetése igen rendetlen volt, de rendetlenül vezették a pénztárkönyveket is. Több tétel gyanús s visszaélések elpálástolására különösen az adhat alkalmat, hogy Mihalik sok mindent „visszaru” cím alatt könyvelt el. Így ha egy bevásárlási könyvnek végösszege nem egyezett, kevesebbet mutatott, mint könyvkivonata, akkor a különbséget Mihalik visszaru elnevezés alatt könyvelte. A könyvekben különben sok a javítás, áthuzás, vakarás, radirozás.

Holnap hallgatja ki a törvényszék a tanukat a váltóhamisításokra vonatkozólag. Erre nézve Mihalik beismerte, hogy az igazgatók neveit ő írta a váltókra, de ezt csak azért tette, hogy az óvás költségeitől megkímélje a szövetkezetet s akadálytalanul hosszabbithassa meg a váltókat.

VIDÉK.

Tornova új jegyzője. A tornovai járás székhelyén Tornova községben május elsején tartotta meg Hanthó Jenő főszolgabíró Lázár Gyula halálával megüresedett jegyzői állást. Pályáztak Lele István maróti körjegyző, Boday Sándor doroszlófalvai aljegyző, Stengl Andor gyoroki segédjegyző és ifj. Lázár Gyula tornovai helyettes jegyző. A

nép egyhangulag és óriási lelkesedéssel az elhunyt jegyző fiát ifj. Lázár Gyulát választotta meg.

Virágvásár. A „Délmagyarországi Kertészeti Egyesület” folyó évi május hó 11—14-ig a Regatta-Club helyiségeiben tavaszi virágvásárt rendez. A kerttulajdonosoknak és virágkedvelőknek alkalmuk van itt szükségleteiket virágokban és növényekben fedezni, mivel nagyobb a választék és könnyen áttekinthető. Az árak nem magasabbak, mint az illető kertészek telepein. A megvásárolt növények azonnal elvihetők. A tavaly Budapesten megtartott virágvásár kényelmesnek és olcsó bevásárlási forrásnak bizonyult és óriási eredménnyel járt. Belépti díj első nap 1 korona, a következő 3 napon 20 fillér. Délután hangverseny, este kivilágítás.

Patikáros Ferkóné milliói.

(Bonyodalmak a csokoládégyárosné végrendelete körül)

Tévéti tudósítás

Páris, május 2.

A múlt év végén a francia főváros előkelő világának érdekes halottja volt Marquis Marie személyében. Az elhunyt előkelő hölgyet, aki a híres Marquis-csokoládé gyár tulajdonosa volt, mint mademoiselle Moré Marquist könyvelték el a halotti anyakönyvben, pedig husz esztendőnél hosszabb ideig rendes és boldog házasságot folytatott egy magyar cigányprimással: néhai Patikáros Ferkóval.

Évtizedek előtt Patikáros Ferkó a magyar cigányprimások királya volt. Szívhez szölettek a nótái, meleg, forró sikereket aratott idehaza is, a külföldön is, ahová kivitték, mikor már idehaza learatott minden dicsőséget ami csak egy cigányprimásnak kijuthat. A nyolcvanas évek elején Patikáros Ferkó tudta csak igazán megrikatni a sirva-vigadó magyarokat és úgy játszotta néhai Erzsébet királyné kedvence nótáját: Lehullott a rezgő nyárfa levele . . . hogy nem ért a nyomába azóta sem cigányprimás. Hire eljutott külföldre is és az előkelő párisi café-restaurant fényes szerződéssel kínálta meg. Patikáros Ferkó bandájával azután ott is maradt Párisban. Addig húzta a frissest, az andalgót, a szomorut a párisi vendéglő előkelő közönségének, amíg a nótái nagyon is megvesztegették egy fiatal francia urileány szívét. Marquis Marie volt ez a fiatal leány, Guillanne Marquisnak, az akkor világhírű csokoládégyárosnak a leánya. A szép Marie annyira beleszeretett a magyar cigányprimásba, hogy rövidesen a felesége lett. Patikáros Ferkó így kisebb hű-hóval, de husz évvel hamarabb jutott milliomos feleséghez, mint Chimay hercegnő ura, a híres Rigó Jancsi.

Csendesen, minden pompa nélkül tartották meg az esküvőt az egyik párisi katolikus templomban. A maire-hez, polgári házasságkötésre azonban nem ment a fiatal pár. Marquis kisasszony kijelentette, hogy ebből a republikánus komédiából nem kér. A Marquis-család ugyanis esküdt ellensége volt mindig a köztársaságnak. A száműzött Bourbonok híveinek vallották magukat és természetesen szenvedélyes katolikusoknak. Patikáros Ferkó felesége a köztársasági intézmények rettentő gyűlöletében hallani sem akart a polgári szertartásról és ezzel azt érte el, hogy csupán oltár előtt kötött házasságát Franciaországban nem tekintették törvényesnek és husz évi házassága után is kisasszony maradt az állam szemében.

A nyugalmas és boldog házasságot ez nem akadályozta meg. Patikáros Ferkó természetesen letette a hegedűt, legfeljebb odahaza feleségének játszott. A Patikáros-banda tagjai pedig elszóródtak. Ki hazakerült, ki más, Párisban játszó magyar cigánybandákhoz szegődött. A néhai nagy primás azonban mindig szeretettel gondolt vérrokonaira, érdeklődött a francia földre vetődött ci-

gányok sorsa iránt. Ez a szeretet feleségében is megvolt, mert a csokoládégyáros leánya végrendeletében is megemlékezett férje egykori kollégáiról. Patikáros Ferkó két esztendő előtt halt meg Párisban csöndesen, elfeledve, boldog jómódban. Egy évvel utóbb követte őt a halálba Marquis Marie is.

A milliomos csokoládégyárosné végrendeletében is tanúságot tett rendíthetetlen királypárti és katolikus érzelmeiről és a köztársaság ellen érzett gyűlöletéről. Végrendelete, amelyet a szajnai törvényszéken tárgyaltak, első mondatában annak az akaratának adott kifejezést, hogy a csokoládégyárat, amely évtizedek óta árasztotta a világpiacra jőnevű gyártmányait, halála után zárják be, az egész üzletet likvidálják és a cég megszűnését körlevélben tudassák a Marquis-cég üzletfeleivel.

— Nem akarom — írta végrendeletében Marquis Marie — hogy abban a házban, amelyet nagyatyám alapított, atyám folytatott és én az ő példájukra vezettem, olyan emberek vessék meg a lábukat, akik eltiporják, félredobják azokat a tradíciókat, vallásos elveket és hazafias meggyőződéseket, amelyekhez mi hárman halálunkig hívek voltunk.

Patikáros Ferkóné két testvére Marquis Edmée Jeame és Marquis György ugyanis évtizedek óta haragban élt családjával, mert mindketten megtagadták a Bourbonokat és a vakbuzgó valóságosságot. Marquis Marie nem akarta, hogy testvérei örököljék a gyárat, sőt általában ki akarta rekeszteni két testvérét az örökségből. Mindössze 18,000 frank évi járadékot rendelt nekik és erre a célra 1,200,000 frank-t deponált azzal, hogy ez az alap összeg a két testvér halála után négy megjelölt jótékony intézmény között osztassék föl. A négy intézet között van az ormessoni tuberkulózisos betegek menhelye is, amelyet a világhírű szélhámós apáca: Candida nővér alapított.

Vagyonának többi részéről, amely közel öt millió frank, úgy rendelkezett, hogy azt jótékony egyletek között osszák föl, de az állami és köztársasági jellegű intézetek ne kapjanak belőle részt. Végrendelete végrehajtójának Victor Tannay-t, a klerikális-monarchista Gazette de France szerkesztőjét nevezte meg, akinek 15,000 frankot rendelt. Bőkezűen megemlékezett ezenkívül cselédségéről és 20,000—20,000 ezer koronát hagyott két cigánynak is. Az egyik Német Karolin, Patikáros Ferkó elhunyt cimbalmosának a leánya, akit Marquis Marie neveltetett Párisban, a másik a Patikáros-banda egykori nagybőgőse Oláh György, aki hazaköltözött Magyarországra.

A magyar örökösök azonban majdnem elesetek Marquis Marie, Patikáros Ferkóné hagyatékából, mert a Marquis testvérek, mint törvényes örökösök perrel támadták meg a végrendeletet és a szajnai törvényszék meg is semmisítette azt. A Marquis-csokoládé gyárat nem zárják be, mert a törvényszék úgy találta, hogy a gyár liquidálását nem lehet végrehajtani, mert nincs törvényes liquidáló Marquis Marie elhunytával. A végrendelet többi rendelkezéseit azért semmisítették meg, mert a konok regalista hölgy megfeledezett arra, hogy vagyonát valakinek, vagy valakinek hagyja, csak általánosságban „jóköny célra” hagyta. Az az 1,200,000 franc, amelyet négy megnevezett intézetre hagyott, majd rendeltetési céljára jut, de a többi milliókat a törvényes örökösök Marquis Edmée Jeame és György kapják meg, miután az elhunyt milliomosné Tannay Viktort, akit hagyatéka felett korlátlan rendelkezéssel ruházott föl, nem tette meg formálisan és kifizetett örökösévé.

Tannay Viktor így csak a 15,000 franc végrendelet, végrehajtói díjat kapja meg és megkapják Patikáros Ferkó bandájának életben levő tagjai is: Német Karola és Oláh György huszezer koronájukat.

Felhívás!

Van szerencsénk tisztelettel a helyi és vidéki vevőink szives figyelmét felhívni újonnan érkezett áruraktárunkra.

Nagy raktár női fekete és minden divatszínben a legfinomabb **muslin- és flor-harisnyákban**, ugyszintén férfi és gyermek **socknik, trikók, gyermek ruhák és bábékelen-gyek**. — Nagy választék **czipke és batizt gallérokban**, valódi **schweiczi himés-ek és szalagok** minden színben.

Teljes tisztelettel

Weisz és Benjamin

Arad, Andrassy-tér 22. sz.

Helyi és vidéki telefon szám 635.

Postai rendeléseket gyorsan, pontosan eszközöljük.

ÉPÍTETŐK FIGYELMÉBE!

Csobán Tivadar építész
Arad, Deák Ferenc-u. 20.

Elvállalok mindennemű az építkezés terén előfordulható új és átalakítási, továbbá tatarozási munkálatokat felelősség terhe mellett a lehető legjutányosabb árban ugy helyben, mint vidéken, ugyszintén tervek és költségvetések készítését a legpontosabb kivitelben. A nagyérdemű közönség becses bizalmát és pártfogását továbbra is kérve maradok kiváló tisztelettel 1804

Csobán Tivadar építész
Arad, Deák Ferenc-u. 20.

Alkalmi vétel és eladások

ékszertárgyakban arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

Órás és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvétetnek vagy más tárgyakra átcsereletnek. Telefon 438. Telefon 438.

Izr. szülők figyelmébe!

Ugy a helybéli, mint a vidéki szülőket értesitem, hogy az **orth. rabbi ur felügyelete alatt**, a templom melletti tanácsteremben **naponta délután 2 órától** rendszeres

héber oktatás

megkezdődött. **Jelentkezések ugyanott**, valamint **Rosner Zsigmond hitoktató urnál Szent Pál-utca 2** Kivánatra tanítást háznál is elvállal.

Új lakatosműhely!

A n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy **Aradon**, Batthyány-utca 23. szám alatt **épület- és műlakatos-műhelyt**

nyitottunk. — Elvállaljuk minden e szakba vágó munkák rajz utáni készítését pontos kivitelben **jutányos árért.** Szives pártfogást kérnek:

Szücs és Robina

épület- és műlakatosok. **Tanulók felvétetnek.**

Ne mulassza el

senki **Nassan R.**

eső- és napernyő üzletét Szabadság-tér 19. felkeresni, ahol a párisi újdonságok és a legújabb divatu saját készítményű nap- és esőernyők a legjutányosabb árakon kaphatók.

Javításokat és áthuzásokat a legolcsóbb áron eszközölök.

Kiváló tisztelettel

Nassan R.
Aradon, Szabadság-tér 19. sz.

PANKER F. VIKTOR

épület- és műlakatos, takaréktűzhelyraktára és javító műhelye
Arad, Boros Béni-tér 20. sz.
Telefon 590.

Takaréktűzhely

mintaraktáramat és javító műhelyemet a nagyközönség szives figyelmébe ajánlom. Raktáron tartok minden kész lakatosárut u. m. vasablakok, vasrácsok, zászlótartók, vaságyak, sütők, keményajtók, keménytoldók, forgó fejjel, üvegállvány, lezálló redők, kályha, kereszt- és hosszú pántok. Falazárításra vaskosarak kölcsönj mellett kaphatók. — Eladó egy rugós kalapács, esztergapad fémnyomásra, géptengelyek, szíjkerekek, lendítőkerekek, függőcsapágyak, fűvókés kezegek, továbbá kávéház vagy vendéglő előtti vasvirágládák 19 darab, sodronyfonattal csinos kivitelben eladó. 1511

Tömeges olcsó vétel és feltűnő olcsó elárusítás

az alanti árakban.
Angel férfi és női szövetek, francia Grenadin, gyapju Delének, angol Zephirek, selyemvásznak minden színben, Damaszt asztalneműek és ágyszövetek ajourral, törülközők, pamut vásznak, valódi rumburgi vásznak, szőnyegek stb. stb. Mindezen cikkek feltűnő olcsó árban lesznek elárusítva.

MAUTNER R.

olcsó áruhaza.
Hunyadi-utca 1. szám alatt.
5621

MIZERA JÓZSEF

KÉPESITETT KŐMŰVES MESTER
Irodája:
Arad, Ilona-utca 34. sz.

Elvállal e szakmába vágó mindennemű építkezéseket, ugyszintén **tervezések és költségvetések** készítését helyben és vidéken.
Ugyanott 9.5 ócska ajtók és ablakok kaphatók.

Nagy raktár applicatió stoor függönyökben.

Költözködők figyelmébe!

A költözködési idény alkalmával rendkívüli olcsó árért hozzuk forgalomba az alanti cikket.

Ismert jöminőségű AXMINSTER szőnyegek

165×270 nagyságban	36 korona	180×280 nagyságban	48 korona
200×300	54	250×350	80

Allandó óriási nagy raktárt tartunk ágyterítőkben, függönyökben. ~~sz~~ Pelüche terítőket minden színben. ~~sz~~

Rosenblüh H. és Társa

divat üzlete.

Nagy választék szőnyeg maradékokban.

Remek mintájú butorszővetek.

Futó szőnyeg minden kivitelben.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy f. évi május hó 1-én

uri szabó üzletemet

Szabadság tér 8 szám alól, Szabadság-tér 10. szám alá (a vértanúk szobrával szembe) a mai kor igényeinek megfelelően berendezett új üzlethelyiségbe helyeztem át.

Elveim továbbra is a mélyen tisztelt megrendelőim szíves és pontos kiszolgálása marad.

További pártfogást kérve, vagyos kiváló tisztelettel

Márton Jakab

angol uri szabó, Arad, Szabadság-tér 10.
355 Telefon-szám 355.

Új cimpfestészeti műterem.

Czeiler István, volt cimpfestő művezetője

ZÖLDY GYULA

Arad, Szabadság-tér 22. sz.
(Színház - épületben)

modern

cimpfestészeti

műtermet nyitottam,

miről értesitem a n. é. helybeli és vidéki közönséget s kérem szives támogatásukat

ZÖLDY GYULA

mű-, cim- és cimerfestő.
Telefon sz. 10.

Új cimpfestészeti műterem.

8—1912 kpv.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város központi választmánya ezennel közhírré teszi, hogy az aradvárosi választó kerületben az országgyűlési képviselőválasztóknak a folyó évben kiigazított és az 1913. évben érvényesül biró ideiglenes névjegyzéke, az ujonnan felvettek és kihagyottak névjegyzékével együtt az 1899. évi XV. t.-c 146 és 151. §§-ai értelmében 1912. évi május hó 5-ik napjától kezdve május hó 25-ik napjáig bezárólag a városház tanácstermében közszemlére kitétetik.

Ezen névjegyzék ellen az 1874. évi XXXIII. t.-c. 44. § a 147. értelmében felszólamlással élni és ezen felszólamlás ellen észrevételeit tenni lehet.

Az ideiglenes névjegyzék kiigazítása iránt a felszólamlások folyó évi május hó 5-ik napjától folyó évi május hó 15-ig bezárólag, az azokra teendő észrevételek pedig folyó évi május hó 16-tól május hó 25-ik napjáig Arad sz. kir. város polgármesterénél adandók be

Arad szab. kir. város központi választmányának 1912. évi április hó 19-én tartott üléséből.

Varjassy Lajos s. k.,
polgármester
közp. választmányi elnök.

10 koronát naponta

kereshet minden állásu egyén minden városban és községben. 100 korona óvadék megkivántatik. — Rővebbet Exporthaus Schärf & Reifler, Czernovitz. 6867

Kereskedelmit végzett és esetleg már irodában 1—2 évig alkalmazva volt és úgy a magyar, mint a német írásban jártassággal biró

irodista

vállalatunknál

állást nyerhet.

Aradi első gőztégla-, cserép- és agyagárugyár részvénytársaság.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. épített közönséget értesíteni, hogy

építészeti irodámat

Teleky utca 19. számú házamba helyeztem át.

Elvállalok a szakmába vágó munkák tervezését és elkészítését, kisebb és nagyobb épületeket a legmodernebb kivitelben Mindennemű átalakításokat és javításokat helyben és vidéken elvállalok.

Teljes tisztelettel: 2981

GYAPIAS LAJOS,
építészeti irodája

Teleky-utca 19. szám.
Telefon szám 852.

952—1912.

Kisjenői előljáráságtól.

Hirdetmény.

Igen jó karban levő 2 darab nyugati fajú bika folyó évi május hó 7-ik napján délelőtt 10 órakor Kisjenő község-háza udvarán készpénzfizetés ellenében nyilvános árverésen eladni fog.

Kisjenő, 1912. évi április hó 29-én.

Községi Előljáróság.

578—1912.

Ottlaka község előljárósága.

Árlejtési hirdetmény.

Ottlaka község előljárósága közhírré teszi, hogy Ottlaka községben a községi ovoda és körorvosi lakásoknak vízmentesítése és tatarozási munkálatra a vármegye törvényhatósági bizottsága által megállapított és engedélyezett 6102 K rona 67 fillér erejéig írásbeli ajánlattal egybekötött szóbeli árlejtés fog tartatni.

Ezen árlejtés 1912. évi május hó 20-án Ottlaka község tanácstermében délelőtt 10 órakor fog megtartatni, melyre vállalkozók azzal hivatnak meg, hogy a terv és költségvetés és feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Az írásbeli ajánlatokhoz 10% bánatpénz vagy takarékpénztári könyvecskével igazolt 610 korona 21 fillér elhelyezése igazolandó s a könyvecske esatolandó.

A község fenntartja a jogot arra, hogy az ajánlatok közül a megfelelőt választja, és hogy az árlejtésnek a községi képviselő testület által történt jóváhagyásával válik a községre nézve kötelezővé.

Ottlaka, 1912. április hó 30.

Zubor Adám,
h. jegyző.

Ungurean Miklós,
bíró.

Nyomtatványok

izléses és csinos kivitelben készülnek

Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

THE VERA

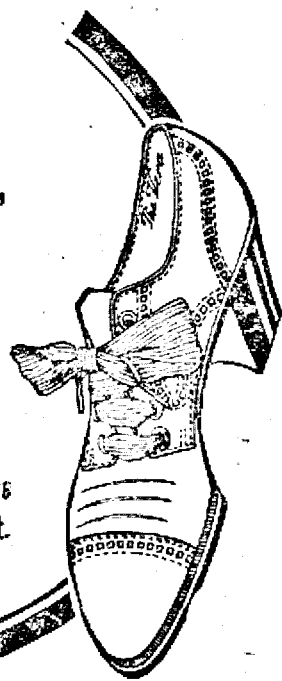
American Shoe

A jelenkor
legtökéletesebb,
legkényelmesebb,
és legtartósabb
amerikai

cipője

urak, hölgyek és gyermekek részére
Kérjen képes árjegyzéket.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U. S. A.

Egyedüli raktár:

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

1561

Telefon 442.

látványosságok, amire már most figyelmessé tesszük a közönséget. 175

* **Plátói szerelem.** (Szinre került először Aradon e hó 2-án az Apollóban.) A legszebb és legszentebb emberi érzések megnyilatkozását viszi a vászonlapra a kinematográfia. A főúri származású fiatal gróf beleszeret egy munkásleányba. Ugye bár, ilyen eredeti és merész ötlettel csak a mozivászon találkozunk s ez csak emeli a mozi értékét, mert az ilyen merész kezdet előre felkelti az érdeklődést. És nem hiába. Látjuk a bányák mélyét s ahonnan a föld kincseit hordják szét, ott az élet melege dobogásba hoz két szívet. Már a másik pillanat új érzést, új meglepetést hoz. A munkásleány beteg lesz és meghal. A gróf azt érzi, hogy soha többé ilyen tisztán s ilyen igazán nem fog szeretni, ezért úgy akar dacolni a mostoha sorssal, hogy dús gazdag ember léte beáll munkásnak. Később összehalálkozik egy színésznővel, aki szakított mása az elhalt munkásleánynak. Ez a hasonlatosság fölkelte a grófból a régi nagy szerelmét s rajongással veszi körül a színésznőt. Ez azonban nem akar élő szobor lenni s csókra, ölelésre vágyik. Otthagyja a gróft, aki egy izben miatta párbajozik s ez elosztja közöttük az elmentéket. A Milano Films vállalat, amely ezt a csudás képet készítette, valóságos remekelt. A leggazdagabb változásokban van része a nézőnek úgy a cselekményben, mint a beállítás perspektíváiban. Pénteken is műsoron van a Plátói szerelem. A pénteki műsor egyik mellékkepe bemutatja azt a templomot, ahol V. György angol királyt megkoszorúzták India császárává. 177

* **Öld meg!** (Az Uránia olasz szenzációja.) Hihetetlen, milyen termékeny tette az írói fantáziákat a kinematográfia. Az emberi lélek minden megnyilatkozása megérzésre talál és bravurosán játszatják meg a kinematográfiával. Az Uránia-színház mostani slágerkepe egyike a legmegdöbbentőbb tragédiáknak. Egy előkelő orvos felesége viszonyt folytat egy mérnökkel, akinek tenger alatt járó hajó találmányát megvette a kormány és ezeket a terveket egy idegen hatalom is megakarja szerezni. Az orvos, aki rájön felesége hűtlenségére, pokoli tervet eszel ki. Százezer koronáért vállalkozik a tervek megszerzésére. Egy alkalommal hipnotizálja a feleségét és megparancsolja neki, hogy délután pontban öt órakor lopja el a mérnök rajzait, aztán ölje meg kedvesét. A kritikus időben irtózatos lelkiállapotban megy el az asszony a randevura. Rövid habozás után, egy pohár vizet kér a mérnöktől, ez kimegy, ezalatt teljesen önkívületi állapotban, a rettenetes szügeszció hatása alatt, össze nyalábolja a terveket és mikor a mérnök bejön egész gépiesen lelövi. Aztán hazatér. Otthon a férj felébreszti és rémes nevetéssel adja tudtára, hogy mit cselekedett. Az asszony a távozó férj után rohan és egy késsel leszurja. Csupa szomorúság ez a kép az olaszok egyik legnagyobb tragikájának Costamagnának bravuros megjátszásában előadva. Pénteken adják utoljára az Urániában. 175

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Rágalmazó ügyvéd.** Temesvárról jelentik: *Kutny Emil dr.* buziásfürdői ügyvéd múlt évi június elsején Temesvárról hazautazott Buziásfürdőre. A vonaton szóba került az akkor elkövetett buziási bankrablás és ezzel kapcsolatban *Kutny Emil dr.* kifakadt a magyar független bíróság ellen. A felsőbb bíróságok, ugymond, csak helybenhagyó ítéleteket szoktak hozni. A bírói kart két osztályra lehet osztani: vagy gazemberek és nem akarnak, vagy buták és nem tudnak igazságos ítéletet hozni. — A durva rágalom hallatára *Jeszenszky Pál* bankigazgató rendreutasította *Kutny* ügyvédet, akit *Szabó Ferenc* is hallgatásra intett. Az ügyvéd azonban folytatta a rágalmakat és kijelentette, hogy amikor ő még *Sztura Szilárd dr.* temesvári ügyvéd irodájában dolgozott, akkor egy törvényszéki bíró feljött a principálisához és egy bonyolult ügyben információt kért az ítélethozatal tárgyában az ügyvédtől. Még a Kuriánál is — ugymond — lehet pénzzel, vagy megfelelő összeköttetéssel befolyást szerezni. A temesvári kir. törvényszék *Kutny Emil dr.*-t hatóság rágalmazása miatt *tizennégy napi fogházra ítélte.* Felelősség folytán az ügy ma a temesvári kir. ítéletábla büntetőtanácsa elé került. A lefoly-

tatott tárgyalás után a kir. tábla *Kutny Emil dr.* büntetését *kétszáz-kétszáz,* összesen négyszáz korona pénzbüntetésre szállította le, kétrendbeli rágalmazásban mondván ki bűnösnek. A vádhatóság képviselője az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be.

§ **Románok viszálya.** Ismeretes, hogy a múlt év vége felé hosszas polemia indult meg a Romanul és a már megszünt Tribuna között. A politikai ellenfelek közötti harc azonban nem maradt meg a hírlapi polemia határain, hanem valósággal személyes küzdelemmé fejlődött, utcai inzultusok keletkeztek belőle, az ellenfelek ugyszólván halálra keresték egymást. Így január hó végén a Romanul vezérért, *Goldis László* szentszéki titkárt a Deák Ferenc utcában megtámadták a Tribuna exponált emberei, *Bocu Szevér* és *Sceopul József* s a sértések egész raját zudították rá. *Goldis* bocsületsértés miatt tett feljelentést az utcai inzultus szereplői ellen s az aradi büntetőjársbíró ma tárgyalta az ügyet. Miután *Sceopul* időközben Amerikába vitorlázott, az ellene megindított eljárást felfüggesztették. *Bocu* beismerte, hogy a sértő kifejezéseket használta s miután *Goldis* is magyarázatot adott, sajnálkozását fejezte ki tette felett. *Goldis* ezt az elégtételt elfogadta s így a kínos affér békés elintézését nyert.

A himlős szökevény. (Uj beteg az aradi járványkórházban)

— Az Aradi Közlöny tudostojátói —

Arad, május 2

A mai napon megszorodtak az aradi járványkórház betegei. Az aradmegyei Szentpál községből került be egy vályogvető cigány, testvére annak a Fáró ivadéknak, aki hetekkel ezelőtt fektet be a hólyagos himlő betegeknek fentartott helyre. A ma bekerült cigánylegény azonban nem normális uton jutott az aradi járványkórházba. *Gényi György* szentpáli more ugyanis megszökött a kürtösi (Kurtics) járványkórházból és gyalog jött Aradra, hogy itten ápolassa magát.

Mint emlékezetes, *Gényi József* szentpáli 22 éves vályogvető cigány két héttel ezelőtt hólyagos himlővel bekerült az aradi járványkórházba. A helyi hatóság megállapította, hogy a hólyagos himlőben megbetegedett cigány testvérevel, *Gényi Györggyel* egy ágyban aludt és azután, hogy *Gényi Józsefet* behozták az aradi kórházba, a testvére még elment hegedülni egy szentpáli parasztlakodalomba; mert tudni kell, hogy a fiu a vályogvetésen kívül még a zeneművészetet is gyakorolja.

A hatósági orvos különben a lakodalmozó cigányon is megállapította a hólyagos himlőt és elrendelte, hogy beszállítsák a kürtösi járványkórházba, mert az van legközelebb Szentpálhoz. Ott természetesen azonnal beoltották a legényt és ellátták orvossággal. Ugy látszik azonban, hogy *Gényi* nem volt megelegedve a kürtösi járványkórház komfortjával, mert egy örizetlen percben megszökött onnan. Gyalog Aradra jött és ma délután felegykor jelentkezett az aradmegyei kórházban. Nem tudni miért, de a legényt érkezésekor nem vizsgálták meg azonnal. A portás látta, hogy a cigánynak nagy láza van (alig tudott a lábán állni) s beküldte a kórház várószobájába a többi betegek közé. Ott várt két óra hosszáig, amíg rákerült a sor. Az inspekciós orvos akkor megvizsgálta s konstataulta, hogy csakugyan hólyagos himlője van a jövevénynek. Azonnal jelentést tett *Tisch Mór dr.* városi főorvosnak, aki *Gényit* a járványkórházba szállította. Azokat a betegeket, akikkel a cigány érintkezett a várószobában, azonnal beoltották, a helyiséget pedig fertőtlenítették. Az új beteg azt mondta, hogy a városban és az uton senkivel se érintkezett, hanem azonnal a kórházba ment és így nem valószínű, hogy tőle bárki is elkapta volna a betegséget.

Az aradi rendőrség a dologról azonnal értesítette a kürtösi hatósági orvost és az ottani előjáróságot, felkérve, hogy a jövőben akadályozzák meg a járványkórházból való szökéseket.

HIREK.

A pilóta szerelme.

— Mi történt a hangárban? —
(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, május 2

Hill Julia pilótanő és *Prodám Guidó* aviatikus szerelmi afférjának ma volt a folytatása a büntetőjársbírószágon. *Hill Julia* tudvalevőleg a rendőrség letartóztatta, amiért rálött *Prodám Guidóra.* Az ügyészség szándékos emberölés helyett csupán közönség elleni kihágás és életveszedelem fenyegetés miatt emelt vádat *Hill Julia* ellen, akinek ügyét ma tárgyalta *Drill Béla* büntetőjársbíró. A szerencsétlen pilótanő azzal védekezett, hogy *Prodám* beszélte rá a repülésre, ő csalta magához az aviatikus telepre, hogy tanulja meg a röpülést. Igen bizalmas viszonyban voltak egymással. Nemrégiben *Prodám* elhidegült tőle és érezte, hogy a fiatalember le akarta őt rázni a nyakáról. Durva volt hozzá s legutóbb azzal fenyegette meg, hogy rendőrrel vezeteli ki a telepről. Emiatt nagyon elkeseredett. Revolvert vásárolt s elhatározta, hogy magát, anyját és nővérét elpusztítja. Kedden újra kiment a telepre s felszólította *Prodámot*, hogy a munkások előtt vonja vissza a sértését.

— Én ur vagyok. — mondta *Prodám* — egy ilyen elzüllött teremtsnek nem adok elégtételt.

— Ha ur, bizonyítsa be, hogy urhoz méltón viselkedik.

Prodám felszólította a munkásokat, hogy dobják ki a telepről *Hill Julia*t. A leány erre előrántotta revolverét és lőtt. Nem tudja, hogy történt a dolog. Amikor eldurant a fegyver, az ott levő urak, köztük egy katonatiszt is, rávetették magukat, fojtogatták, rugták, ütötték, Horvát tanár verte a legjobban és durván sértegette.

Boleman dr. ügyészi megbízott és *Tarján Mihály* védő beszéde után, a bíró *nyolc napi elzárásra* és husz korona pénzbüntetésre ítélte el a leányt, akit nyomban szabadlábra is helyeztek.

— **Miniszterek utazása.** Bécsből jelentik: *Hazay Samu* honvédelmi miniszter ma délután 5 órakor visszautazott Budapestre, *Lukács László* miniszterelnök és *Teleszky János* pénzügyminiszter holnap délelőtt kilenc órakor fognak Budapestre utazni. *Boóthy László* kereskedelemügyi miniszter ma délután fél hét órakor Bécsbe érkezett, megérkezése után azonnal meglátogatta *Lukács László* miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig tanácskozott.

— **Katonai előléptetések.** Lapunk legutóbb számában közöltük az aradi helyőrséget illető májusi előléptetéseket bécsi tudósítónk telefonjelentése alapján. Mivel a katonai hivatalos lap még ma sem jelent meg, így az előléptetések pontos névsora nem volt megszerezhető május elsejére, ezért most utólag írjuk meg, hogy az aradi helyőrség egyik szimpatikus tagját, *Standeiszky Henriket*, a harmadik Hadik-huszárezred pótkeretének aradi parancsnokát a király *alezredessé* léptette elő. Az Aradon állomásozó honvédsapatok tisztikarában a következő előléptetések történtek: vezérőrnagy lett *Vizeky Tallián András* a szegedi első lovasdandár parancsnoka. Alezredessé lépett elő *Kovács Aladár* őrnagy, a szegedi második honvéd kerület vezérkari főnöke. Ezredessé lépett elő *Jamniky Jony László* alezredes, a szegedi harmadik honvédszászárezred parancsnoka. Őrnagy lett *Zimmer Alajos*, századosá lépett elő *Polgár Sándor* a szegedi harmadik honvédszászárezredben. — Századosok lettek: *Pusztazámori Mentler Ödön* és *Dobó Remusz*, főhadnagyok; főhadnagyok lettek: *Müller Alajos*, *Chitizean Jenő*, *Kelemen István*, *Rónay Ede*, *Turesányi Pál*, *Rozgonyi Lajos* had-

nagyok a lugosi nyolcadik honvédegyalozredben, hadnagy lett *Douglas Jenő* zászlós. — Főhadnagyk lettek továbbá *kislapási Juhász Antal*, *Kubifay Andor* a szegedi harmadik és *Brunnhuber László* a marosvásárhelyi kilencedik honvédegyalozredben. *Kálmán Gyula* hadnagy gazdasági tiszt főhadnaggyá lépett elő.

— **Városatyá választások Bécsben.** *Bécsből* jelentik: Ma öt kerületben volt pótválasztás, azonban ma sem sikerült a szabadelvűeknek eredményt elérni, amennyiben négy mandátum megmaradt a keresztényszociálisták kezében, míg az ötödikben holnap pótválasztás lesz. Tekintve azonban, hogy a német nemzetiségiek a keresztényszociálistákra fognak szavazni, valószínűleg itt is a keresztényszociális jelölt fog győzni.

— **Meggyilkolt rendőrtisztek.** *Czentschachából* jelentik: Az itteni rendőrkapitány egy rendőrtiszt kíséretében tegnap megjelent egy *Liska* nevű munkás lakásán és ott házkutatást akart tartani. Mivel a kapitány és a rendőrtiszt hosszú ideig nem tért vissza, egy másik rendőrtisztviselő több rendőrrel a lakásba ment, azt erőszakkal felnyitotta és amidőn a szobába behatoltak, mint két rendőrt vértócsában fekvő találtak. A munkás eltűnt, valószínűnek tartják, hogy ő és társai lötték le a rendőröket, amidőn azok a szobába léptek.

— **Tíz tagu család öngyilkossága.** *Bukarestből* jelentik: *Filippovits* hivatalnokot ma reggel nyolc órakor egész családjával együtt holtan találták szobájában. A rendőrség megállapította, hogy *Filippovitsot*, feleségét, anyját és hét gyermekét szénegáz ölte meg. Megállapították azt is, hogy öngyilkosságot követte el és hátrahagyott levelükből kiderült, hogy a család két legidősebb fia szintén öngyilkos lett. A család zilált anyagi viszonyok miatt menekült a halálba, a legidősebb fiu nagy üzlete 80.000 korona passzívával bukott és ez okozta az egész család vesztét. A két fiu holttestét még nem találták meg. A család tragédiája az egész városban nagy részvétet és fel-tűnést keltett.

— **Halálos párbaj.** *Rostattban* — mint egy *karlsruhei* távirat jelenti — tegnap *halálos pisztolypárbaj* volt *Sprengr Vilmos* tüzérfőhadnagy és *Brüning* katonai főorvos között. Az ellenfelek összevesztek egy leány miatt s a legsúlyosabb feltételek mellett állottak szemben. A főorvos golyója *Spenger* főhadnaggyot szíven találta. *Spenger* főhadnagy egy *karlsruhei* előkelő patricius család gyermeke, harmincegyéves nőtlen fiatalember. *Brüning* főorvos felesége a hír hallatára megmérgezte magát.

— **Házasság.** Tegnap kötött házasságot az aradi anyakönyvvezető hivatalban *Juhász Ferenc* könyvkereskedő *Vas Anna* urnóval.

— **Halálos szerencsétlenség József főherceg erdejében.** Aradmegyében *József* főherceg színeit erdőségben napok óta erős munkálatok folynak. Az udvarmesteri hivatal ugyanis jelezte, hogy május hó folyamán *József* főherceg vadászni fog az erdőben s ezért *Buzás Mihály* erdőőr vezetésével a hét eleje óta tíz munkás javítja az utakat. Ma reggel is kivonultak a munkások s *Buzás* vezetésével a dologhoz láttak. *Buzás* vadászfegyverét egy odvas fába hajította. Este, mikor befejezték a munkát, *Buzás* ki akarta huzni a fegyvert a fából, közben a ravasz egy galyba ütközött, a fegyver elsült, s a közelben álló *Vigyikán János* munkást halántékon találta. A vizsgálatot megindították, hogy a halálos bal-esetért kit terhel a felelősség.

— **Névmagyarosítás.** *Soboteleán* *Tódor* kovácsi illetőségű ujanáti lakos családi nevének „*Huszár*”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Mozitilalom.** Akinek ma tízezer koronája és jó összekötetése van, mozialapításra adja magát. A vászon színházat kincsesbányának tartja a közönség, amely folyton szidja a mozit, állandóan ócsárolja az erkölestelen képeket, de mindig szorongásig megtölti a nézőteret. (A *szorongásig* szó szerint értendő!) Nem esoda tehát, ha Arad város rendőrhatalmát, valósággal megostromolják a mozialapítók, akik azonban eddig visszautasításban részesültek.

— Nincs elég rendőrünk — mondta a főkapitány, — már pedig a mozik nem hagyhatók rendőri inspekciónélkül. Ha folytonosan új mozgósínházakat nyitnak, akkor a rendőreink és rendőrtisztjeink egyebet se csináljanak, mint azokban örkődjenek a rendre.

Természetesen az érdekeltek nem osztottak a főkapitány eme nézetében, hanem megfélembrezték ama határozatokat, amelyekkel a rendőrség feje vagyonszerzés lehetőségétől tiltotta el őket. A minisztériumban nem döntöttek egyenként a kérvények fölött, hanem megvárták, amíg egész csomó felelőzés gyülemlik össze. Valóságos szindarab sorozat telnek már ki azokból a folyamodványokból, amelyek eddig az aradi rendőrséghez beadattak mozi nyitási engedélyért. Ha valamely ötletes kinemaszkets író kezébe kerülne ezek a beadványok, két hétre való műsora lehetne belőle az aradi két villamos színháznak. A belügyminisztériumban úgy vélték, hogy most már böles vélemény mondhatnak az aradi mozikról, amelyek — nem működnek. A belügyminiszter a minap somnásan intézte el a mozifelelőzéseket. Leirt a rendőrséghez és a leiratában azt mondja: nincs kifogása az ellen, hogy a rendőrkapitány nem ad újabb moziengedélyeket, de az elutasító határozatokat nem elég súlyosan indokolja meg. A rendőrlányra való hivatkozást nem tartja elegendőnek. A rendőrség szívesen tett eleget a miniszternek. Ha csak érvek kellene! Az van kérem szépen. Bár annyi rendőrünk volna. Ma azután a főkapitányság újabb határozatot hozott. Vagy három újabb moziengedély kérelmet kellett elutasítani. A rendőrség ma szerkesztett határozatában ugyanis kijelenti, hogy nem csupán a rendőrlány miatt kell elzárkózni az engedélyektől, hanem: a mozik bűnre csábítják az ifjúságot és gonosz gerjedelmeket szülnék izgató történeteikkel. (Ezt a rendőrségen ugyanis tapasztalatból tudják. Egy fiatal rendőrtisztet állandóan fegyelmi büntetéssel kell sújtani, mert a pikáns mozitörténetek látása alatt folyton bűnös nőket nyomoz.) — A legkitünőbb azonban az, hogy Arad hatósága komolyan foglalkozik — városi mozi létesítésével.

— **Ot napig teme etlenül.** Öt napig feküdt eltemetetlenül *Séga* külvárosnak egyik roskadozó viskójában *Lukács Lajos* 17 éves kereskedő tanuló, aki revolverrel ölte meg magát. Tegnap reggel jutott a gáji rendőrkapitányságnak tudomására, hogy a *Toldi-utca* egyik számnélküli házában a fűskamrában egy fiatalember hullája fekszik és a helyszínen megjelent *Rámer István* kapitány továbbá *Stauber Andor* dr. tiszti orvos megállapították, hogy öngyilkosság történt; a fiu revolverrel négy-öt nappal azelőtt jobb halántékon lötte magát. A hulla mellett több levelet találtak, amelyek *Kopárdy János* kétegyházi vizsgáló lakatosnak voltak címezve. Az életunt elmondja a levelekben, hogy fél a javító intézettől és inkább meghal, semhogy odainternálják. *Lukács Lajos* tanuló volt *Engel Gyula* fűszerkereskedésében, de kötelességét nem teljesítette és valószínű, hogy ki kellett volna lépnie az üzletből és ez is egyik oka lett az öngyilkosságnak.

— **Elpusztult gyújtógyár.** *Gyuláról* jelentik: *Reisner* Emánuel gyulai gyújtógyárában ma hajnalban 2 órakor nagy tűz pusztított. A szálkakészítő és dobozgyár épületei porig leégtek, a gépek és berendezések teljesen elpusztultak. A tűz kitörésekor a tüzoltóságon kívül a második honvédegyalozred egész legénysége kivonult az oltáshoz és megfeszített munka után sikerült a többi épületeket megmenteni. Reggel három órára a tüzet si-

került lokalizálni. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A kár meghaladja a kétszázezer koronát.

— **Bérmozgalom a Westinghouse-gyárban.** Az aradi automobil gyár százötven munkása, akik között a leggyöngébb is többet keres napi négy koronánál, de a nyolc és tizenkét koronás kereset is mindennapos, olyan követelésekkel léptek az igazgatóság elé, melyeket az elfogadhatónak nem talált. Harminc százalékos béremelést, vidéki munkánál II-od osztályu vasuti jegyet, ötven százalékos pótlékot, teljes ellátást és napi-díjat, az akord munkánál az alap kereseten felül mutatózó tulkeresetnek harminc százalékos emelést és a bizalmiférfi rendszer elfogadását kérte. *Dicker József* vezérigazgató kijelentette, hogy a követelések teljesíthetetlenek, mert a gyár nem tudna versenyezni a külfölddel. Ma reggel a munkások legnagyobb része már nem is állott munkába. Délután azonban a Vasmunkások Országos Szövetségének kiküldöttjének közbenjöttével megkezdődtek az egyezkedési tárgyalások, melynek folyamán a munkások sokat engedtek lehetetlen követeléseikből. Estig tartott megbeszélések sem vezettek még eredményre és abban történt megállapodás, hogy holnap reggel adnak választ a munkások, vajon elfogadják-e a kilátásba helyezett és a munkateljesítéstől feltételezett béremelést, melynek értékét az igazgató szabja meg a belátása szerint, vagy pedig sztrájkba lépnek-e? Ha igen, akkor a gyár valamenhyi munkását elbocsátja, de azért gondoskodik róla, hogy az automobilversenyre szükséges kocsik elkészüljenek.

— **Pénzhamisító utazó.** *Krakkóból* jelentik: Az itteni rendőrséget bizalmasan értesítették, hogy egyik magánházban egy jól felszerelt pénzhamisító banda működik. A rendőrség megjelent a lakáson, ahol letartóztatta *Kopylok Gyula* utazót, aki orosz rubeleket gyártott. Letartóztatásakor lakásán óriási mennyiségű hamis pénzt találtak.

— **Elrabolt gyémántok.** *Londonból* jelentik, hogy *Rosenthal* Miksa ottani gyémántkereskedőtől kétszázezer korona értékű gyémántot és gyöngyöt raboltak. A rablás *Boulogne* és *Folkstone* között történt s az eddig még ismeretlen tettes, aki bankjegyeket is lopott a kereskedőtől, nyilvánvalóan *Páristól* kezdve követte már áldozatát.

— **Öngyilkosság.** A *világosi* állomáson ma reggel munkáskülső ember a motor elé vetette magát, amely halálra gázolta. Megállapították, hogy az illető *Pohszmayer Márton* volt kertész, ki mostanában faluzni járt és esernyőjavítással kereste kenyerét. Azt hiszik, öngyilkos szándékkal feküdt a vonat alá.

— **Erőszakos sztrájkoló.** A Kulturpalota építésénél *Mairovitz Emil* vállalta a kőfaragó munkákat, munkásai azonban most utólag azzal a követeléssel léptek eleje, hogy nem hajlandók akkordban dolgozni, hanem órabért követelnek. A meg egyezés lehetséges lett volna és a bérmozgalom békésen folyt, de ma reggel három kőfaragó kilépett a munkából és többi társát is sztrájkra akarta bírni. Minthogy ezek nem voltak hajlandóak, *Eipel Sándor* megfenyegette őket azzal, hogy a csontjaik se lesznek biztonságban ha folytatják a munkát. *Mairovitz* feljelentésére *Szathmáry Béla* dr. kihágási bíró elé került az ügy, aki a munkást erőszakos fenyegetés miatt egy napi elzárásra és husz koronára ítélte, a másik kettőt pedig felmentette, mert nem volt bebizonyítható, hogy ők is megakarták akadályozni társaikat a munka folytatásában.

— **Felborult kocsi.** *Kurticsán* *György* aradi gazdálkodó ma este kocsin jött a városba *Fennlacról*, ahol egész családjával földet művelte. Az uton a lovak megvadultak és a kocsit felborították. *Kurticsán* oly szerencsétlenül esett a földre, hogy súlyos agyrázkódással szállították a kórházba.

— **Utonálló gyilkosok.** *Krakkóból* jelentik: *Otrompszky Ferenc* fuvaros phrznowi uton hazafelé tért, utközben azonban betért egy kocsmába. Itt azután, amikor a fizetésre került a sor, a szomszédjában ülők észrevették, hogy a fuvaros pénztárcája bankókkal van tömve. Amidőn utját folytatta, az országút árkából egyszerre több lövés dördült el és *Otrompszky* holtan esett össze. A fegyverropogás zajától megvadultak a lovak, örült vágatással vitték tova a kocsit, a banditák még néhányszor a kocsit után lőttek, az egyik golyó temporán is találta az egyik lovat, azonban az állatok nem álltak meg, hanem tovább vitték a kocsit egészen gazdájuk lakásáig. A házbeli holtan találták meg a kocsin a gazdát, a pénzből azonban semmi sem hiányzott.

— **Orvosi körökből.** *Mann Adolf* dr. orvos lakását és rendelőjét május hó 1-én *Kazinczi-utca* 10. szám alá helyezte át.

Issekutz László dr. folyó évi május hó 1-től a *Szántay-házban* (bejáró a *Széchenyi-utcai* kapun) lakik.

Singer József dr. bőr és némi bajok szakorvosa lakását és rendelőjét május hó 1-től *Andrássy-tér* 17. szám (*Reinhart-ház*) alá helyezte át.

D. Graur Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től *Deák Ferenc-utca* 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a *Vass-szállóval* szemben helyezte át.

— **Ellopott számlák.** *Gyenge Sándor*, a *Weisz Dávid* cég alkalmazottja ma délután körülbelül kétszáz darab számlát vett magához, hogy azok értékét beszédje. Egyik vevő lakása előtt a falhoz támasztotta a kerékpárját, amelynek kormányrudjára rakította a számlacsomagot. Míg a segéd az üzletfélnél járt, ismeretlen tettes ellopta a szaldirozott számlákat. A rendőrség megindította a nyomozást és kéri, hogyha valaki inkaszcóért jelentkeznék valamelyik számlával, azt adják át rendőrnek.

— **Öngyilkosság.** *Vogel Vilma*, nyomdai beakóleány ma este szülei lakásán szodaoldatot ivott. Súlyos sérülésekkel került a kórházba. Tetét állítólag azért követte el, mert az udvarlója elhagyta.

— **A gyermek halála.** *Florucz Tódor áldófalvai* napszámos másfél éves *Anna* nevű leánya ma reggel egy vízzel telt gödörbe esett és belefutott. A gondatlan szülők ellen megindították a vizsgálatot.

— **Köszönetnyilvánítás.** Özv. *Scheer Cecília* 10 koronát adományozott az aradi izr. népkönyhájára, mely nemeslelkű adományért ezúton mond halás köszönetet az elnökség.

— **Iroda áthelyezés.** *Ajlay Sándor* erdőmérnöki irodáját *Karolina-utca* 1a. alá helyezte át.

— **Weisz Hugó újabb kitüntetései.** A miskolci országos háziipar és művészi fénykép kiállítás elnöksége ma átiratban értesíti, *Weisz Hugó* aradi fotóművészt, hogy bemutatott művészi fényképeire aranyérmét nyert. Az operjesi országos fotókiállítás, emlékkézzel lett kitüntetve. A dublini (Irország) Fótosalon, nemzetközi kiállításán, ugyszintén gráci nemzetközi művészi fényképkiallításokon, aradi művészi fényképekkel, meghívás folytán szerepel.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 1-én a következők születéseket, halálozásokot és házasságokat jelentettek be: *Született:* Dede Károly állomásfőnök helyettesnek Károly nevű fia. Rókai János postai alkalmazottnak József nevű fia. Gál János napszámosnak Antal nevű fia. Schwartz Antal kőművesnek Mária nevű leánya. Cseh Mátyás napszámosnak István nevű fia. Miskov Milos napszámosnak Mária nevű leánya. Flegár János főpincérnek Ferenc nevű fia. Reich Gyula mag. hiv.-nak János nevű fia. Kohn Sándor kereskedőnek Alfréd nevű fia. *Meghalt:* Grill János 58 éves asztalos mester. Katkó Béla 21 napos fiú. Képpich Margit 11 hónapos leány. Tregale Fülöp 75 éves nyug. máv. raktárnok. Krizsán Ferenc 80 éves magánzó. Bruk Ilona 2 éves leány.

— **Ügyvédi iroda áthelyezés.** *Kell József* dr. ügyvédi irodáját 1912. évi május 1-én *Andrássy-tér* 25. II. emelet (*Neuman-palota*) helyezte át. 2991

— **Gambrinus étteremben** ma és minden este az aradi sztrájkoló cigányzenészek 60 tagjából monstre hangversenyt tart *Gyurkovits András* vezetésével. Belépti-díj és tányérozás nincs.

— **Eredeti japánrizsfüggöny** darabja 10 korona, kapható *Kotányinál* József főherceg-ut 3.

— **Felhívás.** Üzletem felosztása folytán felkérem tisztelt adóssaimat, hogy további fizetéseiket sziveskedjenek *Wesselényi-utca* 26. szám alatt levő lakásomon eszközölni. Inokai *Tóth Lajos* uriszabó cég.

— **Legelegánsabb ékszeráru** célszerű emlék és ajándéknak *Igaz Sándor* elsörendű óra és ékszer üzletében vásárolhatók *Arad, Andrássy-tér*. Telefon 321.

— **Tisztelettel értesítem** a n. é. hölgyközönséget, hogy bécsi bevásárlási utamból megjöttem és magammal hoztam a legújabb és legszebb párisi és bécsi modell újdonságokat. Üzletem régi jó hírneve garanciát nyújt a hölgyeknek, hogy olesó árain mellett senki sem versenyezhet velem. *Grünblatt Antonia* női kalap divatterme *Szabadság-tér* 11.

— **Elite és Revue Parisienne** párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható *Juhász és Társa* modern könyvesházában *Andrássy-tér* 16. sz.

— **A hölgyközönség figyelmébe.** Női kálapokat utolsó divat szerint feltűnő olesón készít, alakít, újból díszít *Garainé Friedrich Irma*, fővárosi divatárusnő, *Arad, Dessewffy-utca* 4. 2502

— **Fedák így ír:** Tisztelt doktor ur! Mikor abban a rendkívüli szerencsében részesültem, hogy az angol Felsőek előtt énekelhettem, a Felsőges asszony kérdésére, hogy mivel tüntetem el híres magyar szeplőmet, csak annyit feleltem: „*Havasí Gyopár Crém*” Felsőg! Gratulállok, mondta Ő kegyesen. Es ugyanezt mondom én Önnek. Fedák Sári. 5089

— **Értesítés.** Igen tisztelt megrendelőinket és a n. é. közönséget értesítjük, hogy férfiszabó divattermünket május hó 1-től *Weitzer János-utca* 7. (Új gör. kat. bérpalotába) helyeztük át. További szíves partfogást kérünk. Kötőnő tisztelettel *Marties és Pák*. 2871

— **Angol női és férfi szabó-üzlet áthelyezés.** Van szerencsénk nagyrabecsült vevőink és a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy a *Tabajdi-utca* 1. sz. alatt, a *Neuman-házban* volt üzletünket *Deák Ferenc-utca* 38. sz. alá helyeztük át, ahol a mai kornak megfelelő külön férfi és külön női szalont nyitottunk. Raktáron tartunk legjobb minőségű hazai és angol szöveteket, melyekből a legújabb divat szerinti ruhák készülnek pontos kivitelben a legolcsóbb árért. Szíves partfogást kér szolgálatkész tisztelettel: *Klár Testvérek*. 6633

— **Olcsó üzleti könyvek** *Ingusz I.* és *Fia Weitzer János-utca*ban egyesített könyv- és papírkereskedésében. Telefon 517. 6071

— **Rendkívüli alkalmi vétel!** Különleges villanycsillárok és *Wolfram* égőkben *Fischer Mór* üveg, porcellán és diszműau üzletében *Arad, Andrássy-tér* 20. (*Fischer Eliz-palota*.) Városi és megyei telefon 568. 3009

— **Kérjen ingyen cipő-árjegyzeket** a *Moskovits* cipőgyár r. t. fiókraktárából, *Arad, Szabadság-tér* 18.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható meliekállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

MEGTAKARITÁS-A HÁZTARTÁSBAN.

Pénzt és időt, munkát és fáradságot takarít a

Sunlight Szappan

mert gyorsabban és könnyebben mos, mint minden más szappan a hozzátetelek pedig fölöslegessé válnak. Hasonló nevű vagy hasonló kinézésű értéktelen utánzatoktól óvakodjunk.

Kísérlelje meg a Sunlight-mosómodszert.

Lever & Co., G.m.b.H., Wien III. 1.69

TARKASÁGOK.

(*Kedves tanács.*) A pénzbeszedő beállit az adóshoz és udvarias mosoly kíséretében kérdi:

— Mikor méltóztatik ezt a kis számlát kiegyenlíteni?

— Bizony — feleli az adós — ezt magam sem tudom. Van azonban egy eszmém. A szomszédban, itt a *Maros-utca*ban lakik egy csuda jósnő, aki 50 fillért meg fogja ezt mondani magának.

— Nincs kidobni való pénzem — mondja erre ingerülten a pénzbeszedő.

— Csak írják ezt az 50 fillért is a számlámra — feleli az adós — mert magam is kíváncsi vagyok megtudni, hogy ezt a számlát mikor fogom kifizetni.

(*A főnök és a gyakornok.*) Ez a párbeszéd egy aradi kereskedő irodájában folyt le. A főnök az ugynevezett szekant emberek közé tartozik, aki a kákán is csomót keres. Különösen a fiatal gyakornokok rettegnek tőle és a mélyen tisztelt főnök urat direkt a pokolba kívánják naponta ötször. Hogyne, mikor például ilyenekkel „vexáljan” a fürge és szolgálatkész gyakornok urat.

— Maga szerencsétlen fiatalember, hogy írja le a számokat a levelekben. Nézze ez az 5 olyan, mintha 3 volna.

— Pardon főnök ur — mondja a gyakornok — ez nem öt, hanem csakugyan 3.

Amire a főnök ezt feleli:

— Három? Miért három? Hiszen ugy néz ki, mintha öt lenne.

(*A verklis büne.*) A rendőrbíró előtt egy iparossegédet vonnak felelősségre. Az a nagy büne, hogy megvert a külvárosban egy nyomorék verklit. De ugy elpöfölte, hogy a kintornás élete végéig megemlegeti a május elseji kalandot.

— Igaz-e, hogy megverte ezt a szegény nyomorék verklit? — kérdezte a rendőrbíró a legénytől.

— Nem tagadom tekintetes uram.

— Hát miért emelt rá kezét? Talán bántotta magát?

— Nem bántott engem kérem.

— Hát mi az oka annak, hogy ilyen csuful elbánt azzal a szegény emberrel?

— Az ugy volt kérem, hogy én május elsején mulatni akartam. Bort hozattam, aztán elhívtam ezt a verklit, aztán mondtam neki, hogy nagyon szomoruan húzza. De ő mindig csak egyformán húzta. Mondom neki: szívből kell húzni azt a nótát. De nem tette. Erre én véresre vertem.

NEUMANN M.

uri szabó

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telep

Arad.

Elősmert legjobb minőségű áruk. Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre.

Dobiaschi J. és Dörner Testvérek

robbantószer és vegyiméter gyárai Arad.

Ajánlják, kékkő, calcinált rézkénpor, kristály kén-só, arsenmentes Asbest kénlap, őrlőt és sublimált kénpor, darabos és rudkén,

kátrány, szines kátrány, carbolineum, aszfalt és kátrányfedleméz stb. gyártmányaikat és cikkeiket. Postai megbízások azonnal eszközöltek. Vízmentelárisítóknak engedmény.

Gyári raktár Aradon:

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület.

Berta Testvérek, vasüzlet. Hanzu Nestor, drogueria.

Steinitzer N., festékkereskedés.

2256

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Andor. Rossz. Ne folytassa.

Ötszáz. Nem nyert.

U. D. Az ilyen panaszt csak akkor közölhetjük, ha teljes nevét közli velünk a panaszos levél be-küldője.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 2.

Készáru.

Amerika $\frac{1}{2}$ -el olcsóbb kínaiat, vételkedv. javult, 20 ezer mm. 5 fillérrel drágább.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912 májusra	11 90 - 11 91	11 90 11 91
Buza 1912. októberre	11 35 - 11 36	11 35 11 36
Rozs 1912. október e	9 65 - 9 65	9 59 9 60
Tengeri 1912 májusi	9 45 - 9 46	9 40 9 41
Zab 1912. októberi	9 19 - 9 20	9 22 - 9 23

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Május 2.

Magyar aranyjárdék $4\frac{1}{2}\%$	108.75
Magyar koronajárdék $4\frac{1}{2}\%$	89.45
Magyar koronajárdék $3\frac{1}{2}\%$	77.45
Magy. földteherm. kötvény $4\frac{1}{2}\%$	77.25
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	91.92
Magyar nyereményorsjegy kölcsön	252.16
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	149.50
Osztrák járadék papírban	92.50
Osztrák járadék ezüstben	92.50
Osztrák járadék aranyban	113.85
Osztrák koronajárdék $4\frac{1}{2}\%$	89.50
1880. évi osztrák államsorsjegy	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19.75
Magyar hitelbank-részvény	841.—
Osztrák hitelintézeti részvény	642.75
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	745.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.11
Német birodalmi márka	117.80
Londoni vista	241.17 $\frac{1}{2}$
Páris vista	95.57 $\frac{1}{2}$
10 márkás arany	23.55

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. május 2.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10 90	1 —
77	11. 0	11-05
70	11 10	11-15
79	11-15	11 20

Buza (Temesvári keresk. áru):

25 kilogrammos	10 80	10 90
Rozs	9 25	9 30
Arpa	9 40	9 50
Zab	9 25	9 30
Tengeri	9 15	9 20

Kőbányai sertéspiac.

Május 2.

Április 30. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 156—158 fillér. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 160—162 fillér. Közép (páronkint 240—280 kgr.) 168—172 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi április hó 29. napján volt készlet 32632 drb. — 1912. április hó 29-én felhajtott 59 drb. — 1912. április 29-én elszállított 226 drb. — 1912. április 30. napjára maradt készletben 32632 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1912. május hó 3-án:

A) bérlet.

A) bérlet.

Gyöngyi Izsó, Gyöngyi Jolán művészek együttes vendégfelléptével:

Milliárdos kisasszony.

Operette 3 felvonásban. Francia eszme után írta: Lindau Karoly. Zenéjét szerző: Strausz József. Fordította Mérei A.

SZEMÉLYEK:

Stanley Ross	Ladiszlav J.	Feigenbaum	Győző A.
Betsy, leánya	Gyöngyi J.	Torteltaub	Gyöngyi Izsó
Povicska Masa	H. Fekete A.	Haimath Évi	Dióssy Nusi.
Bolesláv	Vass Jenő.	Watson	Kulcsár L.
Basaréti	Dr. Beregi S.	Táncmester	Kahler K.
Véry Akos	Huszár K.	Viktória	Tilgerné T.

Kezdeté este $\frac{1}{2}$ 8 órakor.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma pénteken, 1912. május 3-án:

- India nagy templomai. Remek természetutáni kép.
- Az élet keresztútján. Dráma a való életből.
- Alkalmi óriás. Kacagató. — 4. Az élő szobor, vagy plátói szerelem. Társadalmi dráma 2 felvonásban.
- Náci, mint szobrász. Kacagató.

Az előadások kezdete délután $\frac{3}{6}$ órától folytatódva 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Müsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken, 1912. május 3-án:

- Házaló karácsonya. Dráma. — 2. Méreg a csontban. Természetes. — 3. Késői felismerés. Dráma. — 4. Kigyótenyésztés. Látványos. — 5. Nagypapa dudája. Humoros. — 6. Öld meg. Dráma 3 felvonásban.

Szombattól kezdve: Via Villány Adoreé mozgókép felvétele. Kizárólagos előadási joggal.

Előadások kezdete délután 6 órától kezdve esti 11 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni. — Minden előadás katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

NYILTTÉR.*

Felhívás

Csütörtökön az esteli órákban a Boesky-téren kerékpáromról egy kék papírba pakolt számlát tartalmazó csomagot elvesztettem, kérem a becsületes megtalálót, a reá nézve ugyanis értéktelen számlát hoztam, avagy a rendőrséghez eljuttatni sziveskedjen. A becsületes megtaláló illő jutalomba részesül.

Egyben felhívom az igen tisztelt kereskedőket és a közönséget, akiknek Weiss Dávid cégnél számlatartozásuk van, ismeretlen egyéneknek számlák ellenében se fizessenek.

Arad, 1912. május 2.

Ifj. Gyenge Sándor,

a Weiss Dávid cég alkalmazottja.

Pannonia szállodát

és a

„Pilseni ősforrás“

söröcsarnokot megvettem és azt május hó 1-én megnyitottam.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérem, teljes tisztelettel:

Sebestyén Márton

szállodás.

2827

Moskovits „Anatomiai“

CIPŐK

Legszebbek,
Legjobbak,
Legolcsóbbak.

921

Raktár Arad, Szabadság-tér 18. Telefon 218.

Világhírű

Hazelwood

amerikai

cipők

egyedüli lerakata 16 K., 20—24 K. árban

Kutányi J., Arad,

Vörösmarty-u. I. Telefon 335.

2041-IV.

Ehétén selyem mouslin (egészséges) női harisnya 1.25 K.
minden színben ... ..
2 gombos svéd imitáció női keztyű .55 K.
minden színben ... ..

BÁRSONY ANDOR-nál Szabadság-tér 17. sz.

Polgári házasság ellen izgató plébános.

— Papjukat feljelentő hívők. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szabadka, máj 2.

Tavaly, perzselő nyári ünnepnapon, Mohol, bácsmegyei község lakosságából sok százan, majdnem az utolsó emberig kitünő uszók, kivonultak a Tiszára, hogy a hőség elől annak habjaiban keressenek menekülést. A fürdőzők mulatozását egyszerre kétségbeesett jankiáltás zavarta meg. Egy 12—13 éves gyereket elkapott az ár sodra és vitte ellenállhatatlanul a folyó közepe felé, a biztos hullámsírba. A férfiak közül néhányan önkéntelen ösztöntől ragadtatva segítségére akartak sietni a fiúnak, ekkor azonban a parton áldogáló férfiak között harsogó, gunyos kacaj hangzott föl:

— A zsidó boltos fia fuldoklik!

A mentésre sietők hirtelen megállottak és ők is nevetni kezdtek, egy perc: s az egész part és az uszoda nevetéstől visszhangzott. A fuldokló gyerek gyászmuзикája ez a kacagás volt. Eltűnt a vízben, felbukkant, velőtrázó jankiáltásban tört ki: Segítség! — de segítő kéz egyetlenegy sem akadt.

A kisfiu hulláját kihalászták a vízből és ekkor kitűnt, hogy az nem a zsidó boltos fia. Nem. A halott egy igazhitű keresztény fia volt.

A nyilvánosság napirendre tért a dolog felett s a zsidófiúnak nézett keresztény gyerek halála már sehohsem fűtötte a kedélyeket, csak Moholon, itt azonban annál puskaporosabb volt a levegő. A moholi lakosság, melynek nagyrészt keresztényül-kasul járta és merdolozta a felekezeti izgatás, most nyíltan két táborba sorakozott és megkezdte a husba-vérbe vágó harcot. Ennek a háborúnak egyik mozzanata az a rendkívül érdekes izgatási per, melyet ma szüntetett be a szabadkai ügyészség.

Csernai György és Bacsó Mihály moholi lakosok izgatásért följelentették a szabadkai ügyészségen Michler Ferencet, a község római katolikus plébánosát. A feljelentés, mely még husvét előtt kelt, azzal vádolja Michlert, hogy a *templom szószékéről* mondott nagyböjti beszédeiben *becsmérlé a polgári házasságról szóló törvényt*, nem emberek számára, hanem szemétre valónak nevezte. Állandóan hangoztatja a plébános azt is, hogy azok a katolikusok, akik polgári házasságban élnek, a vallás kegyzereiben nem részesülhetnek s e kegyzerek, valamint a szentségek kiszolgáltatása körül semmiféle tiszttséget nem viselhetnek.

Az ügyészség elrendelte az ügyben a nyomozást, melynek során kihallgatták Michler plébánost és kihallgattak még kivüle 36 tanut.

A plébános tagadta, hogy bármikor is izgatott volna a polgári házasságról szóló törvény ellen. Azt azonban beismerte, hogy kihirdette a templomban, hogy az, ki pusztán polgári házasságban él, keresztapai tiszttséget nem vállalhat és attól az egyházi kegyzereket meg fogja tagadni.

A nyomozás során, amint említettük, kihallgattak 36 tanut, akiknek egyrésze menti a plébánost, a másik részének vallomása pedig izzó gyűlöletet lehel ellene. Sokan jegyzőkönyvbe mondták, hogy a plébános azokat a katolikusokat, kik csak polgári házasságban élnek, semmiféle kegyzereben nem részesíti és a szentségek kiszolgáltatása körül mindenféle tiszttségtől eltiltja őket. Kiderültek a tanuk vallomásából még cifra dolgok is. Így Michlert plébánost minden házasságkötés alkalmával fölvetett jegyzőkönyvet és kitüntette őket, hogy joguk van az aláírást megtagadni. Arra azonban, hogy a plébános a szószékéről becsmérelte volna a polgári házasságot, nem akadt tanu.

Vaszkó Endre dr., a szabadkai ügyészség vezetője, amint Moholról jelentik, most döntött a följelentés sorsa felett és a plébános ellen a további eljárást beszüntette. Az indokolás szerint Michler plébános, mikor megkövetelte hivatást, hogy az egyházi esketést igénybe vegyék s aki azt nem teszi, hanem pusztán polgári házasságot köt, azt az egyházi kegyzereiben nem részesíti, nem követett el bűncselekményt. Nem elsősorban azért, mert ez a tény a törvények iránti engedelmességre való fölhevítést nem állapítja meg. Másodsorban azért nem, mert a plébános e tényével csak egyházi felsőbbségének utasítása és a magyar püspöki karnak pástorlevele értelmében járt

el. A jegyzőkönyv aláírásának megtagadását nem tiltja törvényes rendelkezés, annak aláírása a felek tetszésére van bízva, de egyébként sincs adat arra, hogy a gyanúsított e figyelmeztetést a nagy nyilvánosság előtt és olyan értelemben tette volna, hogy a fennálló törvények ellen tüntetésre biztasson.

A Dardanellák megnyitása (Olaszok bombázzák holnap Szalonikét.)

Távirat: tudósítás.

Konstantinápoly, május 2.

Két ellentétes és az európai békét biztosító vagy felrobbantó akciónak híret hozza a táviró. A Dardanellák megnyitását elhatározta a török kormány, mondja az egyik, *de az olaszok holnap megkezdik Szaloniki bombázását*, azt olvassuk a másikban.

Párison át érkezett ez utóbbi hír, tehát oly helyről, ahol *Oroszország politikáját* jól ismerik. Mert az bizonyos, hogy Olaszország nem Oroszország nélkül kezd ilyen elhatározó lépéshez a Dardanelláknál. Ugy látszik, hogy mégsem egészen apokrif *Lipót Szalvátor* főhercegnek az az állítólagos kijelentése, melyet egy olasz újságíró előtt tett:

— Ha Oroszország és Olaszország megjelennek Konstantinápoly előtt és fait accomplit elé állítják Európát és nem mutatnak nagy éhséget, *nem lesz belőle európai háború* — mondotta volna a főherceg.

Ugy látszik igen jól van informálva.

A feltűnést kellő eseményekről a következő táviratokat kaptuk:

A török kormány elhatározása.

Konstantinápolyból jelentik: A minisztertanács elhatározta, hogy megnyitja a Dardanellákat az átkelés lehetővé tételére, ama föltétellel, hogy a porta föntartja magának a jogot, hogy a Dardanellákat ismét elzárja, ha ennek szüksége előállana és hogy a hajók pontosan megtartják a kiadott utjelzési szabályokat. Az erről szóló jegyzéket a külső hatalmak képviselőinek még este megküldték. A Dardanellák katonai hatóságai már megkapták a szükséges utasításokat. Miután az aknák bevonása bizonyos ideig eltart, a hajózás szabaddá tétele előreláthatóan csak két nap múlva lehetséges.

Konstantinápolyból jelentik: A miniszteri tanács a Dardanellák megnyitására vonatkozó határozatát a két katonai főnöknek és egy miniszternek heves ellenkezése után fogadta el.

Konstantinápolyból jelentik: A portának jegyzőke, amely a Dardanelláknak újból való megnyitására vonatkozik, szösz szerint a következő:

„A császári manifesztum közli a külföldi hatalmakkal, hogy az ottomán kormány elhatározta a Dardanellák megnyitását a semleges hajók számára, ugyanazon feltételek mellett, mint amelyek a Dardanellák elzárása előtt érvényben voltak, vagyis hogy a kereskedelmi hajók kötelesek magukat a kalauzolásra vonatkozó rendelkezéseknek alávetni. A tengerszoros az átmenő hajók számára korábban fennállott feltételek mellett azon idő elmúltával fog szabaddá tételni, amely a védelemhez szükséges aknák eltávolításához kell. Természetes, hogy a császári kormány fenntartja magának azt a törvényes jogot, hogy a tengerszoros teljesen elzárja, mihelyt ennek szüksége érezhetővé válik.”

Bejelentett bombázás?

Éjjel jelenti bécsi tudósítónk. Szalonikiből jelentik: Pár órája mindössze, hogy a világnak tudomására jutott a török minisztertanács ama állítólagos határozata, hogy a Dardanellákat megnyitják. Teljesen beavatott helyről hallom, hogy *Párisba érkező* magánjelentések Szalonikiból azt a nagyfontos-

ságu és épen ezért fentartással fogadandó hirt hozzák, *hogy a holnapi nap folyamán Szaloniki bombázását megkezdik az olaszok*. A hirt Bécsben titokban tartják és épen ezért nagy fenntartással kell azt fogadni.

Fölrobbant aknák.

Konstantinápolyból jelentik: A *Semendar* vonató gőzös tengeri aknák fölszedése közben aknára került és *fölrobbant*. Tizenkét katona, négy tiszt és két örmény ember meghalt: egy katonát megmentettek.

Konstantinápolyból jelentik: Szmirnából érkezett hivatalos táviratokban a *Texas* katasztrófáját tisztán a kapitánynak tulajdonítják, aki hajóját nem az utat jelző hajók nyomában vezette és a parti ütegek figyelmeztető vaklövésai ellenére nekivágott az aknákkal telt utnak. A *Texas* fedélzetén 100 utas és 39 főnyi legénység volt. Nyomban a robbanás után 68 embert, később még néhányat megmentettek. A *Texas* a Szalonikiba és Európába irányított postát is vitte. Szigorú vizsgálatot indítottak.

Konstantinápolyból jelentik: Egy másik verzió szerint a *Texas* nem aknába ütközött, hanem *bomba találta el*. A hajó nagyobb távolságban követte az utjelző bárkát, amidőn a parti erődről két vak-, majd négy éles-lövés történt. A legutolsó lövés a *Texas* közepébe csapott le és a nagy kazán robbanását okozta. A *Texas* mintegy 500 tonnás régi hajó volt és Hadzei Daud görög-ottomán vállalkozó tulajdona volt.

Elmerült olasz pánccélos.

Konstantinápolyból jelentik: A *Saba*-nak jelentik Tuniszból, hogy a *Re Umberto* olasz pánccélos hajó Zuara mellett *sziklába ütdött és elmerült*.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az új vágóhid. Annak idején részletesen ismertettük azt a memorandumot, amelyet Reisinger Sándor és társai adtak be a törvényhatósági bizottsághoz, kérve, hogy a vágóhid átalakítására és a vásártér kihelyezésére vonatkozó határozatait másítsa meg és építsen új vágóhidat, a vásártér pedig ne a gyártelepek közé, hanem a birkásdűlőre helyezze ki. A tanács úgy látszik, hogy komolyan fontolóra veszi ezt az eszmét és a közgyűléssel tárgyalatni óhajtja. Szakértőkből álló bizottságot delegál az előzetes számítások megtételére és a helyszíni szemlék megtartására, amelyben Green Nándor főkapitány, Virágh Lajos és Nachtnébel Ödön főmérnökök, továbbá Kanta Jenő hatósági főállatorvos foglalnak helyet. Ma délelőtt a bizottság kint járt a helyszínen és megbeszélte az új vásártér berendezését és az említett memorandumban ajánlott helyet ő is alkalmasnak találja. Véleménye szerint úgy pénzügyileg, mint közegészségügyi szempontból is előnyösebb lenne teljesen modern és új vágóhid építése a régi átalakításánál és javasolni is fogja a törvényhatóságnak, hogy a kérelmezők proposícióit tegye magáévá és ez alapon oldja meg ezt az évtizedekre kiható kérdést. A közgyűlés csak júniusban foglalkozik e tárggyal, mert az előmunkálatok a jövő héten tartandó ülésezésig már nem készülhetnek el.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1912. évi május hó 8-án délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésen tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 19. Solcz Gyulának kérése telekfelosztási engedélyének 3 évre leendő érvénybe tartása iránt. 20. A tanács előterjesztése a budogi ut melletti vedtöltésen átjáróknak építése iránt. 21. Müller Károly felebbezése a tanácsnak 20588 sz. a. kelt határozata ellen. 22. A kereskedelmi miniszter leirata a hidaknál felmerült bevételi hiány mikénti fedezés tárgyában. 23. A tanács névszerinti szavazás vé-

gett betérjeszti Weisz Mór és társainak cipőgyár céljaira átengedendő terület ügyét. 24. A tanács névszerinti szavazás végett betérjeszti Wulku Miksának átengedendő terület ügyét. 25. A tiszti ügyészség betérjeszti Szelezsán Andrással földhaszonbérlet iránt megkötött szerződést. 26. Tóth Zsigmond felelőzése az általa elfoglalt városi terület értékét megállapító tanácsi határozat ellen. 27. Czukor László felelőzése Óvártéri falerahó helyének albérbéradása tárgyában hozott tanácsi határozat ellen. 28. Polgármester jelentése Figus Albert f. számvevő helyettesnek állásáról lemondása tárgyában.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Péntek: *Milliárdos kisasszony*, operett. (Gyöngyi Izsó és Gyöngyi Jolán felléptével.)

Szombat: *Szép Heléna*, operett. (Gyöngyi Izsó és Gyöngyi Jolán felléptével.)

Vasárnap: *Az új honpolgár*, operett. (Gyöngyi Izsó és Gyöngyi Jolán felléptével.)

A nagyváradai színtársulat Aradon.

— Csere vendégszereplés. —

— Az Aradi Közlöny tudósításától. —

Arad, május 2.

A színgazgatóknak sokáig emlékezetes marad az idei szezon. Ismeretes, hogy milyen nehezen indult, hogy ősszel alig voltak darabok, a főszezonban is csak két-három darab aratott sikert, most pedig a szezon végén darab egyáltalán nincs, a műsört ugyyszólván lehetetlen összeállítani. Még a szokásos vendégszereplések is elmaradnak az idén, hisz a neves fővárosi színészeknek sincs repertoárjuk és az aradi himlőjárványtól is megijedtek.

Szerencsére nincs olyan nehéz helyzet, amelyből a színidirektorok ne találjanak ki. Értésültünk arról, hogy a színész-egyesület legutóbbi közgyűlésén Erdélyi Miklós, a nagyváradai Szigligeti színház igazgatója életrevaló ötletet vetett fel. Azt proponálta Zilahy Gyula debreceni és Szendrey Mihály aradi színgazgatóknak, hogy a májusi utószezonban teljes társulattal vendégszerepeljenek egymás színházában. Az ötlet szerint előbb a nagyváradai teljes operett-társulat játszotta volna el az *Ártatlan Zsuzska*, *Kisgróf* és a *Leányvásár* című operetteket Debrecenben, míg ugyanazon a három napon a debreceni társulat ugyanezeket a három operettet Nagyváradon játszotta volna. A következő héten a nagyváradiak Aradon játszottak volna s az aradiak Nagyváradon. Ez a mód alkalmasnak látszott arra, hogy a direktorok a rossz hónapot deficit nélkül huzzák ki.

Munkatársunk kérdést intézett e tekintetben Szendrey igazgatóhoz, aki a következőket mondotta:

— A hír ebben a formában nem felel meg a valóságnak. A közgyűlés alkalmával még nem volt erről szó, hanem néhány nappal, ezelőtt nekem támadt ez az ötletem. Azonnal levelet írtam Erdélyinek — Zilahy szóba sem került — s azt ajánlottam neki, hogy az én társulatom eljátsza Váradon a *Cigányszerelem*, *Kis gróf* s *Leányvásár* operetteket, az övé meg azalatt vendégszerepeljen Aradon. Erdélyi válaszát tegnap kaptam meg. Azt írja, hogy a tervbe belemegy, de azt proponálja, hogy nemcsak a főszereplők, hanem a teljes ének és zenekar is ránduljon át kölcsönösen. Erdélyi prozódóját nem fogadtam el. Azt vélem, hogy az ének és zenekar kicserélése egészen felesleges. Ha a főszereplők ujak, a közönség amúgy is megnézi őket, ellenben a kórusra, meg a zenekarra nem kíváncsiak. A költség is horribilis magasra szokne így. Ez okból megírtam Erdélyinek, hogy feltételeit nem fogadom el, hanem megmaradok eredeti tervem, a főszereplők, vagy mondjuk így, szólisták kicserélése mellett. Még nem tudom, hogy Erdélyi elfogadja-e ezt a feltételt, de nincs kizárva, hogy megállapodunk a kölcsönös vendégszereplésben.

* **Horvát Kálmán vendégszereplései.** Szerdán este a Leányvásárban, ma este pedig a Tatarjárásban vendégszerepelt Horvát Kálmán, a Királyszínház volt baritonistája, a kitünő hangú énekes, akit régebből ismer az aradi közönség s így nem most kell felfedeznünk. Tom Miggels és Lörenthey szerepében egyformán tetszést aratott, nyugodt, szép játékát külön elismerésben kell részesítenünk. A közönség mindkét este nagy tetszésével tüntette ki a vendégszereplő művészt. Pompás szórakozást nyújtott a Tatarjárásban Diósy kedves Mogyorossyja, *Wlassák* Róza szerepében, *Horvath* Józsa Trezkája. Győző kacagató Wellersteinja és *Várnay* tábornoka ma is elementárisan hatottak. (H. G.)

* **Gyöngyi Jolán és Gyöngyi Izsó együttes fellépte.** A hét utolsó három napjában érdekes vendégei lesznek az aradi színháznak. Gyöngyi Izsó és Gyöngyi Jolán fognak fellépni. Pénteken a *Milliárdos kisasszonyban* lépnek fel; a címszerepet Gyöngyi Jolán játssza, az egyik házasságközvetítő, Tusteltaub pedig Gyöngyi Izsó lesz. Szombaton *Szép Helénában* lépnek fel Gyöngyiék. Ebben a darabban egyik legjobb szerepét, Helénát játssza el Gyöngyi Jolán; Gyöngyi Izsó pedig Menelaus alakításával fogja megkacagtatni a publikumot. — Vasárnap este bucsuzik az illusztris vendégpár a *Goldstein Számi* énekes bohózatban, amelynek vezérszerepeit fogja Gyöngyi Jolán és Gyöngyi Izsó eljátszani.

* **A Solymosi kiállítás bezárása.** A Solymosi-fele képzőművészeti kiállítás szombaton este zárul, az érdeklődő műbarátoknak már csak két napjuk van, eredeti műveket, szolid árban, megbízható forrásból esetleg kedvező részletfizetési feltételek mellett is vásárolhatni.

* **A minorita templomban rendezendő egyházi zenehangverseny** gyönyörű műsorával nemcsak a művészi szakkörökben, de a műértő közönség körében, sőt a vidéken is élénk érdeklődést keltett. Az ének és zenekar fokozott buzgalommal folytatja a próbákat karnagya, *Müller* József konzervatóriumi igazgató vezetésével, hogy méltó keretbe foglalja *Schmidthauer* orgonaművész mesteri játékát. Az új orgona építése be van fejezve, azonban a főmunka, a hangolás most folyik. Novák Jean, a Rieger-cég hangolója lehel az élettelen anyagba lelket, nappal az erősebb változatokat, az éjjeli halálos csend idején az acolina, a Coelestis és Salicional lehelletszerű árnyalatait alkotja meg. Tekintve azt, hogy az előadás 2 órát vesz igénybe, az ülőhelyek iránt nagy érdeklődés mutatkozik, sőt a vidékről is érkeztek már előjegyzések.

A hangverseny teljes műsora a következő:

1. a) Bach: Praeludium és Euga. (D) b) Reger M.: Basso ostinato. c) Frescobaldi (1583—1644.): Toccata per Elevazione. d) Padre Martini (1706—1784): Aria con variazioni. Orgonán előadja: Schmidthauer Lajos ur. 2. Beliczay: Missa in F dur, Op. 50. a) Kyrie, b) Gloria. c) Credo. Orgona és zenekari kísérettel előadja a műkedvelőkkel megerősített templomi énekkar. A szólórészt Weichart Auróra tanárnő énekl.

3. Guilmet A.: Sonata. a) Largo e maestoso, allegro. b) Pastorale. c) Finale. Orgonán előadja: Schmidthauer Lajos ur.

4. Beliczay: Missa in F-dur, Op. 50. a) Saectus. b) Benedictus. Agnus. Orgona és zenekari kísérettel előadja a műkedvelőkkel megerősített templomi énekkar. A híres „Benedictus” magánzólamot énekl Weichart Auróra tanárnő.

5. a) Liszt Ferenc: „Benedictus” a magyar koronázási miséből. Hegedűn orgona kísérettel mellett előadja Karhanek Ferenc tanár. b) Gounod: Ropantir. Orgona és hegedű kísérettel énekl Weichart Auróra tanárnő.

6. a) Bonnot L.: Romance sans paroles. b) Vidor Charles M.: Theme et variations. Orgonán előadja: Schmidthauer Lajos.

Közreműködnek az énekkarban a templomi énekkar és műkedvelők.

A zenekarban az aradi Nemzeti Színház zenekarának tagjai és műkedvelők: Budits Máttyás, Csáklány Tibi, Dani János, Fülöp Frigyes, Goldzieher Pál, Kell Rezső, Karhanek Ferenc, Komlóssy Lenke, Komlóssy Boriska, Köpf Kálmán, Lenárd Vilmos, Mandel Vilmos dr., Retinek Samu, Szántay Lajos, Velesov Géza dr.

Az új orgona vételárából még körülbelül 6000 korona fedezetlen lévén, a rendezőség a hangversenyre belepólyákat bocsátott ki, amelyek csakis előre válthatók. Helyárak: Székülés 8 korona, padülés 6 korona, állóhely 2 korona. A hangverseny május 8-án, délután 5 órakor kezdődik s körülbelül 2 óra hosszat tart. A hangverseny idejére az Oltári Szentség az előírt szertartások között a sekrestyében helyeztetik el. Jegyek Hoffmann Antal, Juhász Ferenc, ifj. Klein Mór, Maresch Gyula és Weisz Leó üzletében kaphatók.

* **A rablólovag vasárnap délután.** *Biró* Lajos egyik legkitünőbb darabja a rablólovag, óriási sikert aratott Aradon is. A színház igazgatósága nap-nap után kapja a kérő és sürgető leveleket, különösen a vidékiektől, akik A rablólovagnak másorra való tüzését követelik. A direktió ezeknek az óhajásoknak megfelelően, vasárnap délutánra tüzte ki A rablólovagot, hogy ezzel a vidékieknek is alkalmat adjon, hogy *Biró* Lajos csodás talentumában, nagyszerű alkotásában gyönyörködjen.

* **Aradi Máv. Dalegyelet dalestélye.** Az Aradi Máv. Dalegyelet pártoló tagjai tiszteletére május 4-én, szombaton este 8 órakor a Központiszálloda nagytermében dalestélyt rendez. Belépődíj nincsen. Az estély műsora a következő: Zichy Géza gróf: Rákóczi kara. Gaál Ferenc: Nyisd ki anyám. Hoppe Rezső: A reményhez. Tarr Károly: Dalünnpén. Stojanovics Jenő: Régi emlékek. Hoppe Rezső: Csillagos az éjjel nagyon. Révfy Géza: Barcarolle.

* **Nagyharang.** (*Ujságírók könyvtára.*) Ezzel a címmel napjaink új könyvsorozata indul meg Tábori Kornél kollégánk szerkesztésében. Szerencsésen eredeti ötlet: a riportkönyv, megtörtént regények, izgalmas tragédiák és vig komédiák, megdöbbentő események és mulatságos történetek színes mozgófényképe. A modern filmek anyagát pedig az írók és zsmnalisták legjava adja arról a szép és nyomorult, kedves és bünnös nagyvárosról, valamint az egész országról. A kezdet: egyszerre két kötet, amelyeknek szerzője maga a szerkesztő. Igazán szenzációs az első könyv: *A kártyázó Budapest* (Házárd- és hamisjátékosok.) Nevek és adatok támogató erejével rávilágít nemcsak a budapesti kártyásokra, hanem a külföldön szereplő pestiekre is. Még szenzációsabb és kevesen ismerik a második kötet: *Baccarat*, amely a fővárosi és vidéki klubok rejtelmeibe vet éles reflektor-sugarat. A színesen illusztrált, nagyon csinos kiállítású könyvek mindössze 1 koronáért kaphatók az Üllői-ut 18. szám alatt levő kiadóhivatalban és minden nagyobb vasúti állomáson, könyvesboltban, trafikban. A preludiumról itélve, alighanem páratlan népszerűségű lesz ez a kitünően induló könyvsorozat. Külön elismerést érdemel Földes Imre a művészi címlapokért.

* **Saharet, a tánckirálynő Aradon.** Saharet az ausztráliai tánckirálynő május 7., 8., 9-én vendégszerepelni fog Aradon, amikor alkalma lesz a közönségnek megismerni a világhírű színésznő csodás produktumait.

* **Május örömei.** Elérteztünk a poéták hónapjához, a virágos, napsugaras májushoz, melynek gyönyöreiről annyi dal szól. A valóságban nem mindig így fest a tavasz hava. A gyöngyvirág sok évben dideregve bujik sásalaku levelei közé és a pünkösdi kirándulásokat majd mindig elmossa a hidegen zuhogó eső. Az időjárás állhatatosságában egyáltalában nem jó bízni. A kalendárium sokszor becsapja az embert. Ennél sokkal hívebb tanácsadó és tájékoztató a „Háztartás”, Kürthy Emilné e tizennyolc éven át kipróbált lapja, a mely akár esik, akár fagy, minden hónap 1., 10. és 20. napján be-készönt a jó gazdasszonyokhoz, hogy a háztartás minden új ismereteit bemutassa, számtalan pompás étel recepttal kedveskedjék és a divat, kézimunka, kertészet, baromfitenyésztés stb. titkaiba avassa olvasóit. A „Háztartás” előfizetési ára egy negyed évre 3 kor., fél évre 6 kor., 1 évre 12 korona. A kiadóhivatal (Budapest, VI., Eötvös-utca 36.) készséggel tud megtekintésre, mutatványszámokat.

* **Anatole France; a Pinquinek szigete,** már kapható 1 kor. 90 fillér *Juhász és Társasánál*

* **Anna-papíron** írjon, mert ez a legszebb, legjobb, legolcsóbb levélpapír. *Juhász és Társaság* speciálitása.

* **Kölcsönkönyvtár.** *Kerpel* Izsó ajánlja 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárát és zeneműkölcsonzó intézetét. Pontos kiszolgálás vidékre is.

* **Szombat az Urániában.** Két hatalmas attrakció, *Via Villany Adoree* meztelen táncosnő és egy fenomenális színműben *Wolff Metternich* grófnő az uránia szombati újdonsága. *Páratlan*

**Előkelő
hölgyek!**

Selymet, csipkét, keztyűt és harisnyát csak a
Budapesti Csipkeáruház

ujjonnan megnyitott fióküzletében vásároljanak!

Nagy választék! Szolid árak!
Párisi és brüsszeli újdonságok!
Andrássy-tér 20.
(Fischer Eiz palota.) 2811
Tekintsük meg a kirakatokat!

EBERLEIN GYULA
kép. kőműves mester Arad.

Értesítem a n. é. közön-
séget, hogy
építészeti irodámat
május hó 1-én **Deme-
ter-utca 7. szám alá**
(Saját házamba) 2661

helyeztem át
Elvállalom a legmodernebb
épületek tervezését
és **építését** pontos és
megbízható kivitelben. ::
Kívánatra terveket és
költségvetéseket készítek.

Brünniszövetek
ori ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári árakon
kaphatók.

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 2781

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők
egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárból
veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt
takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek
mindentéle áron. A legkisebb méretet is küldjük.
Dus minta választék megtekintésére
bérmentve küldeték. 722

Uj szobafestő- és mázoló-műhely!
Értesítem a n. é. közön-
séget, hogy
Arad, E-Valasztó utca 56. szám alatt
(Kápoina-utca végén)

**szobafestő-
és mázoló-műhelyt nyitottam**

Elvállalom minden e szakmába
vágó munkákat legizlésesebb kivi-
telben, legjutányosabb árakban,
Költségvetéssel és mintákkal kész-
séggel, díjmentesen szolgállok. —
Vidéki munkákat árkülönbség nél-
kül fogadok el. — Poloskairtást
díjtalanul végzek. Szíves meg-
bízásokat kérve, maradok kiváló
tisztelet'el 931

Molnár Kálmán.

**Legolcsóbb
butorbevásárlási forrás!**

Butorvevők szíves figyel-
mébe ajánlom saját készit-
ményü legizlésesebb kivitelben
előállított és dusan felszerelt
háló, eb-ldő, salon, iroda, kony-
ha, előszoba butorüzletemet.
**Hálósobák már 160
koronától feljebb.**
Szolid munka! Legolcsóbb árak!
Szíves támogatást kér ki-
tűnő tisztelettel: 1216

Hirsch Mihály
asztalos
Asztalos Sándor-utca 1.
(Ring-gyógytár mellett.)
Gyár: Lázár Vilmos-utca.

Könnyen lebonyolítható
nagy jövedelmű vállá-
lathoz jőne
csendes társ
kerestelk. Szükséges
tőke 15-20.000 korona.
Esetleg közreműködés-
sel. Ajánlatok „Jó vál-
lalkozás“ jelige alatt a
kiadóba intézendők. 2990

**Kollár
István**
fényező és mázoló mester
Arad, Rákóczi-u. 5. sz. a.

Elvállal mindennemű a fényező és
mázoló szakmába vágó munkákat,
nemkülönbön **épület-, portál-,
butor- és konyhaberende-
zések** fényezését, ugyszintén ere-
zését a mai kornak megfelelő stil-
szerű kivitelben jutányos árakon, ugy
helyben, mint vidéken. Szíves meg-
rendelésekért esd kiváló tisztelettel

Kollár István,
fényező és mázoló. 2937

Lakásváltoztatás
alkalmából ajánljuk hirneves

Rovarporainkat
zárt dobozokban

VOJTEK ÉS WEISZ
drogueria és parfumeria nagy kereskedése
ARAD. 3016

2025—1912. pm. szám.

Hirdetmény.

Értesítem a város lakosságát,
hogy a járványbizottság az iskolák
megnyitását veszélytelennek talál-
ván, az összes iskoláknak folyó
hó 6-án hétfőn leendő megnyitá-
sát elrendelem.
Arad, 1912. május hó 2-án.
Kádas Kálmán,
h. polgármester.

Fábián és Társa
Arad, Forrai-u. 8.
(Román templom-épület).
Városi és megyei telefon 494.

Ajánlja nagy varrógép, kerékpár
és beszélő gépek nagy raktárát.

**Sürgős értesítés zenekedve-
lők figye!mébe.**

Nagy választékban
tartunk hanglemeze-
ket. Naponta hang-
versenyeznek Fedák
Sári, Király Ernő a
Király színház, Kör-
nyei Béla a kir.

Operaház, Rózsa S. Lajos temes-
vári színházak- tagjai, valamint
Toll Árpád és Károly, Steinhardt
Géza és Gődör Aurél hirneves
komikus, továbbá több művészek
művészeik is. Ajánljuk az érdeklő-
dők szíves figye!mébe. 2891
Kedvező fizetési feltételek mellett
is kaphatók.

Telefon 162. Porosz szalon vasaláshoz darabos uradalmi jutányos áron kapható

fűtőszén bükkfaszén REUSZ MÓR és FIA
1a porosz és csomagolt faszén
Telefon 162. **diókoks** Aradon, Boros Beni-tér 12. sz. 5087

Ezen rovatban minden szó egy-
szori beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Az apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szöveg ellen — avagy levélbélyegeken. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor kétfoldó. A leveleket megkeresés nélkül, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbelvétel csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint: az alábbiak: Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban elválasztással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetést a kiadóhivatal kérésre díjlanul megszerkeszti. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.**

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert értjük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Női kezek

Építésére legjobb a Vojtek és Weisz készítménye. III-711

2970.

száma közlemény kinek szolt? Kérek megteveszthetetlen biztos jelt. Bizonytalanra választ adni nem lehet. 3012

Margithám!

Utolsó leveledet nem irtad Anna-papiron, miért nem? Tadhatsz pedig, hogy ez a legszebb és legolcsóbb. Kaphatod a juhász és Társa modern papírruházában. Csókol apukád. 2879

ALKALMAZÁST NYER.

Tanulók

és egy kifutó fiú jó fizetéssel felvétetik Reich El. Sainház verseny-bazárban. Ugyanott teljes villanyberendezés igen olcsón eladó 3005

Egy jó megjelenésű

a fűszer, vas és rövidáru szakmában teljesen jártas segédet, ki a román és német nyelvet szóban teljesen bírja, azonnali belépésre kerestetik Weinberger Menyhért-nél nagykereskedő Csermón. Telefon 10. sz. 3038

Gyakorlattal bíró

fiatal irodista vagy irodista nő mielőbbi belépésre kerestetik. — Ajánlatok „Jó számoló” jelige alatt a lap kiadóhivatalába küldendők. 3027

Egy elárultatónő

felvétetik Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad, Weitzer János-utca. Csak felnőtt intelligens leányok ajánlatai vétetnek figyelembe. 555

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk

és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum”

teke-golyók

nagy választékban kaphatók

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintézetnek. 201

Könnyű házi munkára

12—14 éves leány szolgálói alkalmazást kaphat a Kölcsey-utca 9a. számú házban két tagú családnál.

Fiatal mindenesleány

gyermektelen bivatnokcsaládnál könnyű szolgálattal azonnal alkalmazást nyer Aulich Lajos-utca 7/e.

Tanulóleányok

heti fizetéssel felvétetnek az Aradi nyomdarszövetkezeti társaság könyvkötészetében.

Gyors és gépirásban jártas

ügyes kisasszony gyári irodában alkalmazást nyer. Német nyelvben is jártasak előnyben részesülnek. Cím a kiadóhivatalban. 2976

ALKALMAZÁST KERES.

Tíztestesség.

feltétlenül megbízható intelligens leány, perfect fésülőnő, vidéki urhához első szobaleányként ajánlkozik. Pusztára szívesen megy. Megkereséseket a kiadóba „Junius 1.” jeligére. 2968

Ügyes varrónő

házakhoz ajánlkozik. Cím a kiadóban. 3026

Megfelelő

irodai gyakorlattal bíró egyén raktárnoki vagy irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 2988

Gyakorlott gépész

nyári cséplést keres részre, Tulkán János Gyorok—Ménés. 3017

Házmesteri

állást keres egy közepkeru rendszerű házaspár. Cím a kiadóban.

Főnöki állást keres

lehetőleg földszinten egy közepkeru nő. Cím a kiadóhivatalban. 3008

Irodai állást

keres 4 polgárit végzett irodai gyakorlattal bíró urileány. Cím a kiadóhivatalban. 3024

Gyermektelen házaspár

házmesternek ajánlkozik. József Főherceg-ut 19. sz. 3019

LAKÁST KERES.

Butorozatlan

két szobát keresek ur családnál a belvárosban. Ajánlatokat kérek „Két szoba” jelige alatt a kiadóhivatalba. 2980

Augusztus hóra

ötszobás modern lakást, fürdőszoba és villanyvilágítással a belvároshoz közel keresek. Ajánlatokat dr. Steinitzer Pál Arad címre kérem.

KIADÓ LAKÁS.

Sima-utca és Tököl-tér

sarkán lévő bérházban több 2 szobás lakás május 1-től kiadó. Értekezhetni Codilla építészeti irodájában, József főherceg-ut 19 szám. Telefon 627 2741

Egy csinosan

butorozott szoba azonnal kiadó. Kossuth-utca 9. sz. 3025

Lakás kiadó

3 szobás udvari modern lakás gyermek-, háló-, fürdőszoba és a hozzátartozó mellékhelyiségekkel augusztus 1-re kiadó Teleky-utca 19. sz. Értekezhetni ugyanottan. 2995

Augusztus 1-re

egy 5 szobás különálló lakás fürdő-szobával, azonkívül raktár és műhelyhelyiség azonnalra kiadó. Hasszinger utca 5. 2057

Főtérhez közel

egy 4 szoba, előszobából álló lakás bármely időben kiadó. Bővebbet a kiadóban 3004

Kiadó

csinosan butorozott, különbejárattal utcai szoba, villanyvilágítás, június 1-től. Orczy-utca 6. 3000

Kiadó lakások

aug 1-étől Weitzer János-utca 18. sz. főpostával szemben. Irodának alkalmas. 3080

Mikes Kelemen-utca 52.

alatt egy szoba és konyhából álló udvari lakás azonnal kiadó. Bővebbet Nádor-utca söraktár. 3001

Előemeleti

3 szobás utcai lakás összes hozzátartozókkal Boros Béni-tér 22. sz. alatt augusztus hó 1 re kiadó. 3015

Batthyány-u. 32/a.

száma házban 3 szobából álló lakás, iroda, vagy garzon lakásnak különösen alkalmas, butorozva vagy annélkül, azonnal kiadó. Tudakozódni lehet Kemény Manónál. Telefon 328. 3008

A poloska

teljes kiirtása csupán Vojtek és Weisz biztos szereivel érhető el. III-711

OKTATÁS.

Május hó 1-én

ujabb, f. iskolai évben az utolsó gyorsírási, gépirási és könyvelési szaktanfolyam veszi kezdetét. 8 hónapig tart. Állásközvetítés díj-talan. Ziffer Sánd. r. József főherceg-ut 7., I. em. 2788

Ha hull a haja,

használjon magyar haj-perolint Vojtek és Weisz-tól. III-711

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hölgyközműség

szíves figyelmébe ajánlom legdivatosabb bécsi és párisi eredeti modell-kalapudonságaimat, melyek nagy választékban, izléses kivitelben, igen előnyös árban szerezhetők be nálam. Nagy választék gyermekkalapokban. — Havas Gizella női kalap-divat-terme, Furray utca (Gróf Hunyady-palota.) 1741

Homok eladó

Kurticsi-uti telepemen. Értekezhetni Richter Károly, Deák Ferenc-utca 18. sz. 3048

Egy jó karban levő

fűszer és ruha berendezés eladó Schlesinger Henrik Lupény. 3080

Szőőbirtokok

menkaber megtakarítást érnek el, ha kettős szőrővel ellátott Hydro-lina permetezőinkkel dolgoznak. Főraktár Kovács Soma és Társánál Arad. 3018

Hungária

kávéházi berendezés eladó. 349

Arad legrégibb kerékpár-

varrógépraktára és javító műhelye. Alapított 1891. Hammer Vilmos, villanyműszerész Arad, Szabadság-tér 7. szám. Egyedüli képviselő a világhírű Pfaff varrógépekből, Heilka, Premier, Puch és Viktoria kerékpárokból. Telefon 96. 481

Egy nagy szabóasztal

és egy karikahajós teljesen jókarban levő nagy Singer varrógép jutányosan eladó. Bővebbet Inokai Tóth Lajos szabóüzletében Andrássy-tér. 2869

Egy teljesen új

sima cseresznyefa hálószoza berendezés jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalba. 2877

Krausz Paulina

112.000 kötetes kölcsönkönyvtára. Minden jó új mű magyar, német, francia és angol nyelven raktáron. Imakönyvek legjutányosabban. Tolnai Világlapja vasárnapi száma már péntek reggel kapható. Antiquar könyvek vétele és eladása. 4481

250 darab

női lüster köppeny érkezett, szürke, barna, tegethóf és fekete színben, most 9.50 korona árban kapható, ugyanaz selyem díszrel 15.50 kor. Leányka posztógallér piros kapucnival 5.— korona Hoffmann Sándornál, Arad, színház-épület. Kérem kirakataimat megtekinteni.

Házbérlőknyvek,

ezeknek megfelelő beosztással kaphatók Pichler Sándor könyv-és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 2551

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelttel értesíteni, hogy

réz- és vasbutor gyáramat Aradon, József téherceg u. 11. sz. és Karolina-utcai sarokházba helyeztem át, ahol

réz- és vas-butorokat

A leggyorsabbtól a legmodernebb kivitelben készítek. Rézgyak t. mosdó-szálakat és éjjeli szekrényeket; marványlappal, ruhógasokat, vasbutorokat, sodány egybeállításokat és kocsitűléseket, gyermekágyat és gyermekkoscsikat, ké tli bevonózesenket, tűzmentes pénzszekrényeket, faredényeket és szettákat önműködő hengerekkel, rugókat és ruganyos árukat a legolcsóbb áron. Vidéki megrendeléseket is pontosan teljesítek. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam tisztelttel

GARAI MÁNOLY
RÉZ ÉS VASBUTOR GYÁRA
ARADON
JÓZSEF-TÉHERCEG-UT 11.
TELEFON 642

Elsőrendű mész, cement, gipsz

és mindennemű építési anyag olcsóbb mint **berhol.** Megrendelések gyorsan és pontosan intéztetnek el. 1681

Virág Kálmán

építési anyagraktára
Arad, Erzsébet királyné-körut 59.

Figyelem!

50.000 pár cipő.
4 pár cipő csak 8 korona.

Néhány nagyobb gyár fizetési zavarái miatt, mélyen az előállításáron alól, óriási cipőkészlet kirusztásával vagyok megbízva.

Minden megrendelőnek **2 pár férfi és 2 pár női tűzős cipőt** szállítok a legújabb formában, elegáns szegelt talppal, fekete vagy barna bőr. Nagyság szám vagy mérték szerint. **4 pár utánvét mellett csak 8 kor.**

GELB A. cipőkiviteli áruháza
KRAKAU, No. 40 S.

Nemtetszői becsorélok vagy a pénzt visszaadom. 2971

Fajtszta **riparia portalis** alanyon oltott, elsőrendű dus gyökérzetű bor- és csemegefaja

szőlő-oltványok 5709

és ma, valamint gyökere **riparia portalis** szőlőveszszóket ajánl elsőrendű minőségben

Hámory-gazdaság
szőlőoltvány-telepe ARAD.
Bővebb felvilágosítással szolgál:
Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.
TELEFON 229. SZ.

Az Andrássy-téren

az első emeleten takarékpénztárnak, vagy más intézetnek — esetleg divatsalonnak — alkalmas

utcai lakás kiadó

Bővebbet a kiadóban.

VILÁGHIRŰ MŰVÉSZNŐK

Ivonne de Treuille,
Arnoldson Sigrid,
Medgyaszay Vilma,
Szamosi Elza,
Petráss Sári,
Fedák Sári,
Berky Lilli stb.

mind, mind az egész ország hölgyközönsége osakis Dr. BIRÓ-féle törv. védett

Havasi gyopár krém

használ.

Nagy tégely. 1 kor. || Szappan . . . 70 fill.
Mosdóvíz . . . 1 kor. || Puder . . . 1 kor.

Főraktár: 5093

Dr. BIRÓ gyógytára, KOLOZSVÁR.

Aradon kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Egy okos fej

elcsajátítja azon vívmányokat, melyekkel a tápszerkémia a háziasszonyt megajándékozta.

- Dr. Oetker sütiőpora 12 f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.
- Dr. Oetker pudingpora 12 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.
- Dr. Oetker vanillinoszakra 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillizására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia-csövet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien. 961

ALAPITTATOTT 1889-BEN

Várhol László

ari és női cipész Arad, Weltzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a tavaszi időnyre már megérkeztek a bőrkülönlegeségek. Elvállalok a legújabb divat szerint **férfi-, női- és gyermek-cipők** készítését valamint Orthopädiacipőket fájós lábakra. Megrendelések 48 óra alatt eszközöltetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses pártfogást kér a legmélyebb tisztelettel :-:

VÁRHOL LÁSZLÓ,
a legelső honvédcsizma tisztikarának szállítója. 5109

Földhitel- és ingatlanforgalmi iroda

ARAD, Variassy-utca 18. szám.

Lebonyolít a leggyorsabban földbirtokok, szőlőbirtokok és házak adás-vételét. Új kölcsönöket és lenálló drága kamatu kölcsönök konvertálását 4%-6% kamat mellett eszközli. Földbirtokokat az ország bármely részén megárvételeire és parcellázásra veszünk. 1187
Telefon 642. 1187 Telefon 642.

Permetezőjavítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

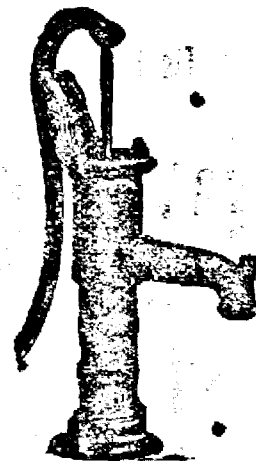
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumi-csővek legolcsóbb gyári áron. A szivattyu-hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlőmagvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbbitatnak, ezáltal a szivattyu nem rotnik, és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

golyó szelepekkel. 1701

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jóműködéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás) hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű, belül gummizott kor-déresűvek a legolcsóbb árban.

Kutak

hozható csővekkel a legolcsóbb gyári árban.

HÖNIG OTTÓ

M. kir. szabadalmazott tüzi fecskendő- és szivattyukészítő.
Arad, Rákóczi-u. 27. sz.

Május hó 1-től

Popper

Testvérek
áruházában
Forray-utca

Gróf Hunyady-palota
alanti cikkek kerülnek eladásra:

3000 női angol ruha-
kelme 120 cm. széles
teljes ruhára ... .. 5.— K.

3000 mtr. francia mosó
delain remek minták
teljes ruhára ... .. 2.40 K.

3000 mtr. ruha-vászon
minden divat színben
méterenként... .. —.55 K.

2000 mtr. angol Ze-
phir bluzra és ingekre
méterenként ... .. —.65 K.

2000 drb selyemmel
himzett batiszt vagy
vászon bluz minden
színben ... .. 2.— K.

1000 drb kész jappán
bluz, csak nyakbőség
megadása szükséges 2.50 K.

Vidéki megrendeléseket pontosan,
utánvét mellett eszközölünk.

Tisztelettel

Popper

Testvérek

Forray-utca. 2841

Május hó 1-től

Őrizze meg

ruhaneműit,
szőnyeget,
bundáit a

molykárok

ellen.

Legbiztosabb s évek óta
kipróbált s kedvelt szer a

Vojtek és Weisz-féle

molykeverék,
molszesz,
terpentin,
naphtalin,
camp-
hor.

Gyermekek és felnőttek által

egyenként kedvelt legjobb ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg.
E fontos és nagy
táperőjű szer kitűnő
hatásának bizonyult

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben
visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagy-
viszketegség biztos
megszüntetésére leg-
jobb szer a „Frigin“

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete
Hajfestő

a „MELOGEN“. Egy
pár perc alatt bármely ha-
lat vagy bajuszt a legszebb
állandó fekete színre lehet
festeni anélkül, hogy a színt
le lehetne mosni. **Ára**
421 **2 korona.**

Kitűnő amerikai
gummi

a „NITER“ 6 darab egy
eredeti fémdobozban **2**
korona.

Fontos szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Arpád

gyógyszertárban ARAD,
Andrássy-tér 29. sz.
s megvételre szorult.

**Villamos-
felszerelések,
electromotorok**

legutányosabban

Kalmár Józsefnél

kaphatók 1871
Aradon, Salac-u.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő
ablakredényök gyári rak-
tára, valamint valódi

**lignum sanctum-
tekegolyók és bábuk**

legutányosabb árakban
kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi, díszmű és játék-
áru üzletében 1871

ARAD, Szabadság-tér 21.

Pótlásra és telepítésre
kiválóan alkalmas fajtisza

**gyökeres
ripária portalis**

vesszőt egy és két éves
minőségben, bármily mennyi-
ségben szállít 1844

Hámory-Gazdaság
szőlőoltvány-telepe, Arad.

Gara Miklós

saját készítményű cipőüzlete

Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelettel értesítem Arad-
város és vidéke n. é. közönségét,
hogy a mai kor igényeinek megfelelő
legdivatosabb férfi, női és
gyermekcipő mintaraktárt

rendeztem be saját készítményű
cipőkből, hol raktáron tartok a
legkényesebb igényeknek is meg-
felelő árut, rendkívüli olcsó árak
mellett. Rendelések 24 óra alatt
elkészítettek. Ortopéd cipőket szak-
szerűen készítek. Kérem a n. é.
közönséget, szíveskedjen meg-
győződést szerezni cipőim izléses
kiállításáról, jószágáról és olcsósá-
gáról. Szíves támogatást kér

Gara Miklós.

Kérem kirakatom megtekintését.

Apró hirdetések

folytatása.

ÜZLETEK.

Egy vidéki
vegyes kereskedés, 1000 korona
óvadékkal elszámolásra átadó. Aján-
latok „Beccületes” jelige alatt e
lapkiadóhiva'alabaküldendők. 8028

Más oldalú elfoglaltság
folytán az Aradi Próbababagyártási
ipartelep, jól bevezetett, en gross
vevőkkel azonnal eladó. Bővebbet
Reich El-nél Színházi verseny-
bazárban. 3006

Régi vegyeskereskedés
átadó, jó forgalom, jogokkal és
lakással. Cim a kiadóban 3007

INGATLAN.

Villa-zerű új épület,
amely áll 4 szoba, konyha, cseléd-
szobából, 15 évig adómentes, sür-
gős elutazás miatt kedvező felté-
telek mellett eladó. Bővebbet Deák
Ferenc-utca 20/a. sz. alatt. 2936

Vidéki
ingatlan, a melyben éveken át ve-
gyes kereskedés és korlátlan ital-
mérést üztek előnyös feltételek
mellett eladó. Bővebbet Ehrenfeld
Ignác fűszer-nagykereskedőnél,
Aradon. 3029.

Eladó ház
4 szoba, széles csukott folyosó és
az összes mellékhelyiségekből álló
teljesen modern, magános uri ház
a belvárosban eladó. Cim a kiadó-
hivatalban 3020

Eladó földbirtokok!
98 h. és 25 h. tanyákkal, őszi ve-
téssel Arad megye szélén, a vasut
mellett. Igen olcsón más vállalat
miatt eladó. Bővebbet Botos I.
Arad, Szt. Péter-tér 4/a. Ügynö-
kök kizárva 3028

Eladó új magánház
15 évig adómentes, modern fel-
szerelésű 4 szobás lakás, fürdő-
szobával és kerttel. Cim a kiadó-
hivatalban. 1019

KÜLÖNFÉLE.

Fapor brikett gyártás
ismét üzemben van; brikett alian-
dóan kapható Laendler Aladár gőz-
fűrésztelen. 3047

Értesítem 1841
a n. é. közönséget, hogy kárptos
üzletemet Szabadság-tér 10. sz.
alól Simonyi-utca 3 sz. alá helyez-
tem át, hol is elvállalok minden-
nemű kárptos munkákat legjobb
kivitelben, legolcsóbb árban házak-
nál is Link Jakab, kárptosmester.

Tenis-pálya,
bolthelyiség és két egymásba
nyíló butorozott szoba kiadó, Boros
Beni tér 4. 2901

Raktár- vagy műhely-
helyiségek Oroczy-u. 8. alatt azon-
nal kiadók. 2993

Rum compositio
jó házi rum előállítására Vojtek és
Weissnál. III-711

Ügyes kárptos
ajánlkozok a szakmába bármily
kárptos munkák pontos és kitűnő
elvégzésére, ugy saját műhelyé-
ben, mint házakhoz is, legolcsóbb
árak mellett. Vidékre árfelemlés
nélkül. Stáhl M., Thökoly-tér 7. sz.
1211

Jég

háztartási célokra, naponta házhoz
szállítva, havi bérletben megren-
delhető az „Aradi Jégtelep” jég-
gyáránál Petöfi-u. 7a. Telefon 199.
szám. 2638

Ha nem jól eszik
a hízója, adjon neki Vojtek és
Weiss hírneves állat tápporábját.
III-711

1211

Kárt

okozó molyok ellen biz-
tosítsa lakását
Török Andor és Társa
drogeriájában kapható
molyporral. 2701

Jó egészségének
fentartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkitűnőbb fájdalom-
nélküli gyomortisztító hálszer.
Ize édes, hatása gyors és biztos.
1 üveg utasítással 40 fillér.
12 üveg franco K 4-80. Kapható
kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

Értekezési-társaság 4078

ARAD, BOROS BENI-UTCA.

Biztosítom,
hogy nem bánja meg

ha finom arany ékszeri,
brillians és gyémánt ék-
szert vagy pontosan járó
zsebórát akar venni

alkalmi ajándéku

ha elmegy az olcsó be-
vásárlási helyre a Forray-
utca

ZINNER
VILMOS 3101

ékszerész és óráshoz
akkor

Biztosítom,
hogy nem bánja meg.

Sok
Szenvedés.

től megmenti egy üveg
biztos hatású poloska-
irtószer. Kapható

Török Andor és Társa
drogeriájában. 2701

Taxameteres

Bér-autok

Telefonszám
816

2851

Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

FÉLIX

GYÓGYFÜRDŐ.

Téli és nyári gyógyhely
Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb forró kénés hő-
forrása, víz hőfoka 50° Celsius. Gyógy-
javallat fürdő alakjában (eczema, rheuma)
és kőszvény ellen. Női betegségeknek,
idült méh- és petefészek gyula-
dások, méh-burut, medencebéli
sejtszövetek és izomszövetek-
nél. Ivógyógyászati alakjában idült
gyomorbanalmainál, máská-
székrekedésnél, máj- és epe-
hólyag betegségeinek, sárgaság és
epeköveknek meglepő gyógyhatás.
Tükör, kád, mór, szénsav és iszapfürdők.

1808 évben 8600 állandó

lángóvendég. 3021

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár,
250 kényelmes lakószoba, kitűnő ven-
déglok, jutányos étlap-árak. Állandó
elsőrendű cigányzene, vasárnapoként
katonazene, tennis-pálya, gondozott
séta-utak, fenyő-erdő, 200 ha das park.
Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta.
Posta, távirat, interurban-telefon.

— Curtaxe és zenedij nincs. —
Prospektusküldés igazgatóság.

Amatőr

fényképezők összes szük-
ségleteiket szerezhetik be

Török Andor és Társa

drogeria és illatszer-
üzletében. 2701

Lemezek előhívását elvállaljuk.

1986-912. pmsz.

Hirdetmény.

Értesítem a város lakóságát,
hogy május hó 2. 3. és 4. napjain
(csütörtök, péntek, szombat) na-
ponként délután 4 és 5 óra között
a tanuló ifjuság a Weitzer János-
utcai polgári fiúiskolában ingyenes
védhi mlőoltásban részesül.

Felhívom az eddig még be nem
oltott gyermekek szülőit, hogy te-
kintettel az iskolák küszöbön álló
megnyitására gyermekeiket beol-
tani el ne mulasszák, nehogy az
iskolabáni beoltásokkal az e. adá-
sok zavartassanak.

Arad, 1912. április 30-án.

Kádas,

h. polgármester.

Marosi József

képkeretező és műasztalos

Arad, Weitzer János-utca (a főpostával szemben)

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Aradon,
Weitzer János-utca (főpostával szemben) egy a mai kornak
megfelelő modern

képkeretező és műasztalos üzletet nyitottam.

Állandóan dus választéku raktárt tartok minden kivitelű
képekben. Saját készítményű képkeretezéseket elvállalok a
leg egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, ugyszintén goubelin
rámákat plüsch áthuzattal és az összes asztalos szakmába
vágó munkákat a legjutányosabb árak mellett.

A n. é. közönség kegyes pártfogását kéri tisztelettel

Marosi József.

3041

Urihölgy közönség szives figyelmébe

ajánlom

angol és francia női divattermemet

Elvállalok legújabb divatlapok szerint minden kivitelű **toa-
lettek és kosztümök** készítését legizlésebb kiál-
tásban **szolid ár mellett.** — Meghívásra készséggel ház-
hoz jövök. — Kitűnő tisztelettel 3040

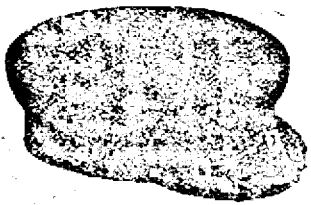
Karpelesz Irén

női szabó, Aulich Lajos-utca 20. szám.

FISCHER SIMON nagy áruházának Arad, Szabadság-tér 12. alatt

olcsó árjagyzókének egy része:

Divatos gyermek s férfi sapka K 1-, 150, 190

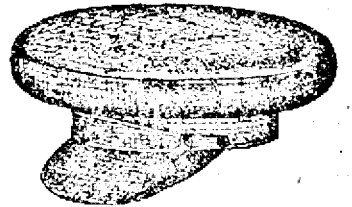
Divatos férfi és gyermekkalap K 2-, 3-, 350, 4-

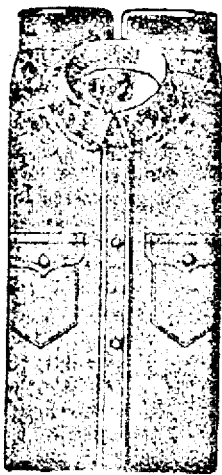
Elegáns nri kalap, legújabb divat finom minőségű K 4, 5, 6.

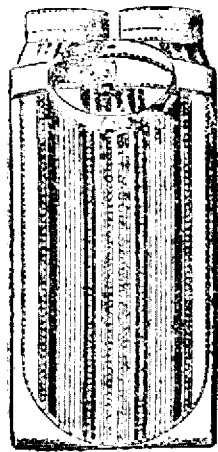
Legújabb finom keménykalap K 4, 5, 6

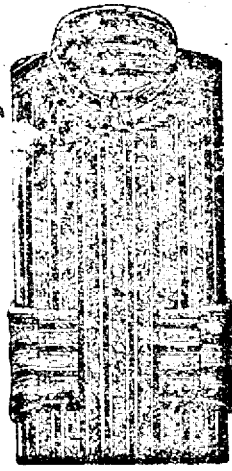
Angol divatsszka, legfinomabb K 2, 3, 350

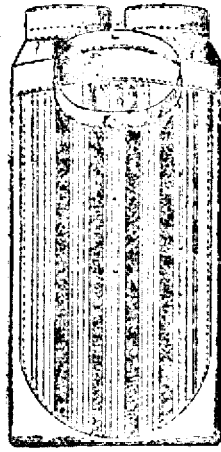
Keton turistaingek K 2, 250, 3.

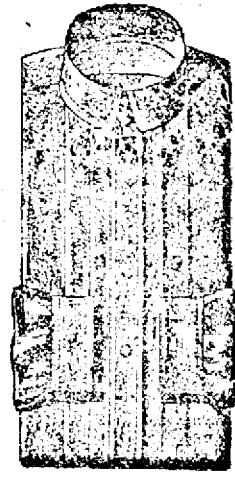
Bélér damaszting K 2, fehér egésztinom K 3, 350.

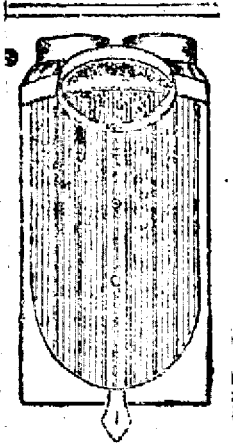
Nyári fehér ing K 290. Egész finom steier K 3, 350.

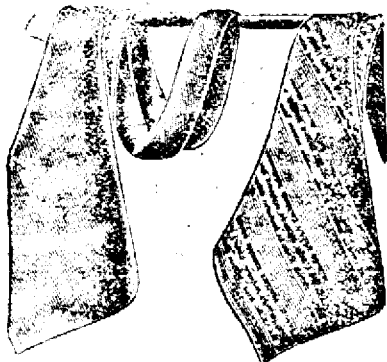
Szines creton ing K 250, 3. Finom divat ing K 350, 390.

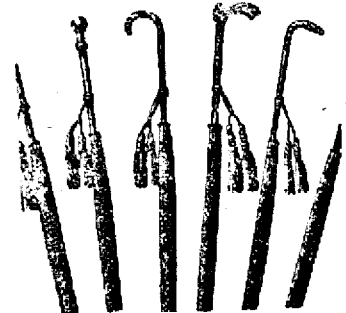
Elegáns nyári ingek selyemből. Finom minőségű K 350, 4, 450.

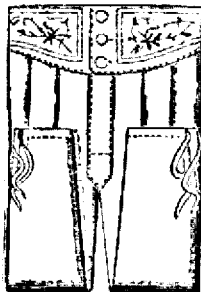
Fehér és szines gyermeking gallér és gallér nélkül K 2, 290, 1.

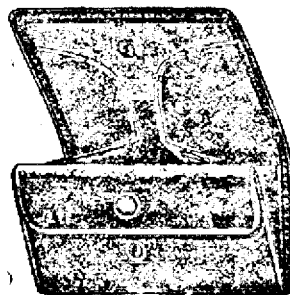
Legfinomabb selyem nyakkendők minden formában és színben 50 fill.-től 1 K-ig.

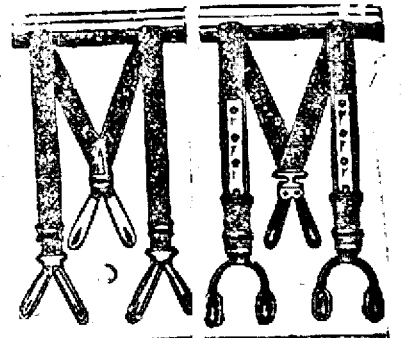
Férfi és női strappa ernyő K 250; Finom selyem ernyő K 390.

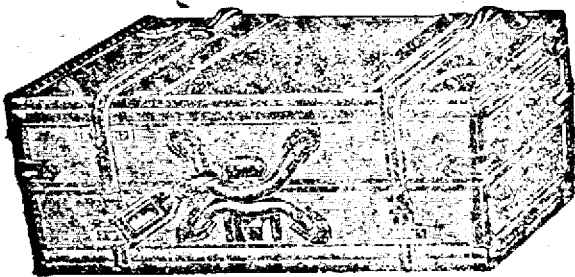
Finom alsónadrág K 150, 2, 250

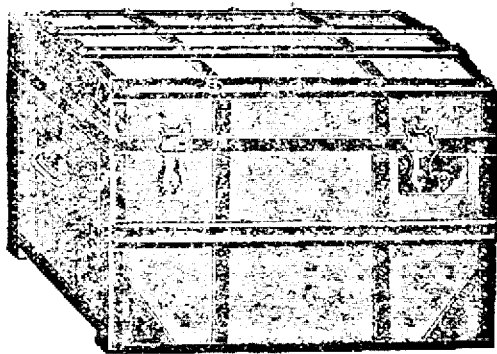
Valódi bőrszemény K 1, 150, 2

Finom nadrágtartó K 1, 150, 2. Gyermek nadrágtartó 50 fill., K 1.

Bőrönd nagy választékban K 4, 6, 8, 10, 12.

Erős lakkirozott fakoffer, jó kivitel K 8, 10, 12, 14.

Legfinomabb barna tehénbőr táska K 19-50 lg. Fekete rendes bőr kőztáska K 6, 8, 10.

Gyermek kocsi erős kivitelben, gyári raktár 10 koronától 20 koronáig.

Gyermekkosci gyári raktár!

Ó, lási választékban! Paratlan olcsó árak!

Finom kivitelű gyermekkosci fagerékkel 22 koronától 29 koronáig. Bicklikerekkel 30 koronától 45 koronáig.

Egész finom, elegáns átalakítható kocsi, fonott, 39-48 K-ig. Legfinomabb lakkirozott 50-150 K-ig.